

το στρατοδικείο του Μιχάλη Τόλη

για το πρόταγμα της ολικής άρνησης στράτευσης
και την ιστορική καταγραφή

ΕΠΙΘΕΤΟ ΤΑΓΜΑ

ΟΙ ΜΟΙ ΑΡΜΑΤΕΣ ΕΠΑΓΕΤΕΡΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΝΗΛΙΑ

αμερικάνο, παραδίδει, κερδοφόρος, έμπορο όπλων, καταναλωτής, επενδυτής, υγιούς, φρεσκάς

να πάτε εσείς να σκοτωθείτε για τα συμφέροντά σας

ΤΕΡΜΑ ΤΑ ΚΟΡΟΪΔΑ

ούτε μια ώρα στο στρατό
αλληλεγγύη μεταξύ των καταπιεσμένων
δεν πολεμάμε για κανένα θεό, αφέντη, πατριδα

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ
ΣΤΟΝ ΟΛΙΚΟ ΑΡΝΗΤΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ Μ. ΤΟΛΗ

ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ
σάββατο_08/03/14_12:00_νομαρχία/γιάννινα

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
σάββατο_08/03/14_21:00_εστίες δόμολητ/γιάννινα
skomma, peter punk, pornflakes 82, bombtrackers, mind lapse

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
παρασκευή_14/03/14_08:30_στρατοδικείο ρουφ/αθήνα

ΕΜΟΛΟΓΟ ΤΑΓΜΑ
Kalus Sparilus
http://www.kalus-sparilus.com

Ο αντιμilitarισμός μας αφορά όλους και όλες:

- Γιατί η τρέχουσα και κοινωνική μας θέση δε μας επιτρέπει να τιπυτοστούμε με κριμία πίστη σε πατριδα, έθνος, κρίσις και θεό
- Γιατί μόνο εκβαλικά θα μπορούσαμε να στεκόμαστε επένυνη σε έναν βασικό μηχανισμό του κράτους και των αφερτικών που σχεάζει στη διπλώνηση των εφορλιών και ιερωχικών περβαθισμών και των ριταιστικών, περβαθικών προτύπων
- Γιατί ο στρατός αντιπαράγει τους τρέζικούς διαχωρισμούς μέσω των ρουφρετιών, της ρουφιωνιάς, του γλυφίματος και πλαυτεξί όσους εμπροσύνυνη θίνυτο.
- Γιατί ο πόλεμος αποτελεί πάνω όλο στη φερύτρα των ντόπων και ξένων αφερτικών για τη διπύληση των συμφερνόντων τους, σχεζόνυνη την τρέζη μας...

8/3 Πορεία Αλληλεγγύης
στον ολικό αρνήτη στρατεύσης Μ. Τόλη
12ου Νομαρχία

14/3 Συγκεντρώση
Αλληλεγγύης στο
στρατοδικείο του Ρουφ.
Λέβητ. 8.30πμ.

Παράλληλη μικροφωνική
συγκεντρώση
στο στρατοδικείο
Ιωαννίνων,
18πμ

**Για αυτό...
και εμείς φυλάμε τις σφίρες μας για τον
πραγματικό μας εχθρό...**

Επιμόλιτο Τάγμα, ανήτη 03, Τολή και Ψάραματ, Μορφή Φ, ρία, 022 Ιωαννίνων, Αρνήτη Στράτευσης Θεσσαλίας Τάγμα 8

Το Ξυπόλυτο Τάγμα είναι μια συλλογική ολικών αρνήτων στρατεύσης από τα Γιάννινα. Από την άνοιξη του 2010 παράγει αντιμilitarιστικό λόγο και δράση, ενώ προσπαθεί να στηρίζει έμπρακτα κάθε αρνήτη. Στο στόχαστρο της συλλογικότητας μπαίνει συνολικά ο θεσμός του στρατού και οι προεκτάσεις του στο κοινωνικό κι όχι μόνο το επιμέρους ζήτημα της υποχρεωτικής στρατεύσης.

Ευχαριστούμε όλες και όλους που, με τις μικρές και μεγάλες τους δυνάμεις, αναδείξαν την υπόθεση του στρατοδικείου στις πόλεις όπου δραστηριοποιούνται και στους χώρους που παρεμβαίνουν. Το ενδιαφέρον που επέδειξαν οι σύντροφοι αναρχικοί αντιμilitarιστές από την πρώην Γιουγκοσλαβία αξίζει ιδιαίτερης μνείας, μιας και το άμεσο βίωμα του πολέμου καθιστά τα λόγια τους πιο σημαντικά.

Οφείλουμε να ευχαριστήσουμε τον Αλέκο για τη φιλολογική επιμέλεια των κειμένων καθώς και αυτούς/ες που βοηθούν στη διακίνηση της μπροσούρας.

Η ανά χείρας μπροσούρα τυπώθηκε σε 2.000 αντίτυπα στην τυπογραφική κολλεκτίβα Rotta και διακινείται χωρίς αντίτιμο. Βέβαια, κάθε συνεισφορά θα γινόταν δεκτή με ικανοποίηση.

Προφανώς η χρήση της είναι ελεύθερη για κινηματικούς σκοπούς. Θα μας χαροποιούσε όμως ιδιαίτερα η αναφορά στην πηγή. Δημοσιογράφοι, ΜΚΟ, θεσμικοί και λοιποί καλοθελητές θα έπρατταν άριστα εάν μας αφήναν στην ησυχία μας...

ΓΙΑΝΝΙΝΑ 06/2014
xupolutotagma.squat.gr

Περιεχόμενα

03	Πρόλογος
04	Μαρτυρία Πρώτη
08	Μαρτυρία Δεύτερη
12	Μαρτυρία Τρίτη
18	Απολογία Μιχάλη Τόλη
34	Παράρτημα
34	Συλλογική Δήλωση Ολικής Άρνησης Στράτευσης
37	Βαλκανική Αλληλεγγύη
38	Δήλωση Στήριξης και Συμπαράστασης - ΣΥΒΧΑ
39	Ψήφισμα Αλληλεγγύης - ΣΒΕΟΔ

Πρόλογος

Η μπροσούρα αυτή είναι μια προσπάθεια παρουσίασης του στρατοδικείου του ολικού αρνητή στράτευσης Μιχάλη Τόλη που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 14-3-2014. Έχει σίγουρα μια ιδιαίτερη αξία για εμάς καθώς πρόκειται για την πρώτη δίκη μέλους της συλλογικότητάς μας. Επίσης είναι ακόμα μια ευκαιρία ανάδειξης του προτάγματος της ολικής άρνησης στράτευσης και της σημασίας της παραγωγής αντιμιλιταριστικού έργου στις μέρες μας.

Μέσα σε ένα κλίμα συνολικών επιθέσεων της κυριαρχίας για την υποτίμηση της εργατικής δύναμης και των ζών μας καθώς και σε εποχή διάχυτου πατριωτισμού και εθνικισμού οι αντιμιλιταριστές μπαίνουν όλο και εντονότερα στο στόχαστρο αφού αμφισβητούν έναν από τους σημαντικότερους μηχανισμούς εδραίωσης αυτής της κυριαρχίας. Οι διώξεις αναβαθμίζονται, εντάλματα σύλληψης και αυτόφωρες διαδικασίες ενεργοποιούνται, ενώ, συμπληρωματικά, η χρηματοποίηση των ποινών μέσω του διοικητικού προστίμου των 6000 ευρώ εντείνεται ακόμα περισσότερο (στον Μ.Τ. επιβλήθηκε και δεύτερο τέτοιο πρόστιμο ακριβώς μετά την καταδίκη του από το στρατοδικείο). Όλα αυτά φιλοδοξούν να λειτουργήσουν παραδειγματικά και κατασταλτικά ενάντια στο χτίσιμο ενός ισχυρού και έμπρακτα αντιμιλιταριστικού κινήματος. Αυτές τις φιλοδοξίες βέβαια, επιμένουν να τις διαψεύδουν οι συνεχιζόμενες δηλώσεις άρνησης στράτευσης, οι κινήσεις αλληλεγγύης, οι ανά την Ελλάδα εκδηλώσεις και δράσεις ενάντια στον στρατό, αλλά και η διακίνηση εκδόσεων όπως αυτή που κρατάτε στα χέρια σας.

Το κείμενο της έκδοσης ξεκινά με την μαρτυρία ολικού αρνητή στράτευσης από το Ξυπόλυτο Τάγμα, στην οποία αναδεικνύονται κάποιες ιδιαίτερες πτυχές της ολικής άρνησης στράτευσης. Ακολουθεί η μαρτυρία συντρόφου που υπήρξε για 7 χρόνια μόνιμος υπαξιωματικός του ελληνικού στρατού (από τον οποίο παραιτήθηκε για πολιτικούς λόγους) και περιγράφει την εσωτερική του λειτουργία, τα πρότυπα και τα ιδεώδη που αναπαράγει και τις αποστολές που αναλαμβάνει. Στη συνέχεια κατατίθεται η μαρτυρία συντρόφισσας σχετικά με τον ρόλο του στρατού στην ανάδυση της κοινωνίας του θεάματος, στην οργάνωση της παραγωγής και του κοινωνικού χρόνου. Η παρουσίαση της δίκης ολοκληρώνεται με την “απολογία” του Μ. Τόλη. Η πολιτική διάσταση της άρνησής του, η σημειολογία της εξουσίας, το καθήκον, το έθνος, η πατρίδα, η φύση-η ουσία-τα συμφέροντα του πολέμου, είναι κάποιοι από τους άξονες γύρω από τους οποίους κινήθηκε ο λόγος του “κατηγορούμενου”. Στο τέλος συμπεριλαμβάνεται η συλλογική δήλωση άρνησης στράτευσης που συνυπέγραψε με άλλους τρεις συντρόφους τον Σεπτέμβρη του 2011, ένα μήνυμα βαλκανικής αλληλεγγύης αναρχικών από το Βελιγράδι, το Ζάγκρεμπ και το Μόσταν και δυο ψηφίσματα συμπαράστασης από τον Σύλλογο Υπαλλήλων Βιβλίου Χάρτου Αττικής και την Συνέλευση Βάσης Εργαζομένων Οδηγών Δίκυκλου.

Μαρτυρία Πρώτη

σύντροφος από Ξυπόλυτο Τάγμα, Γιάννινα

Τον Μιχάλη Τόλη τον γνωρίζω εδώ και πολλά χρόνια. Και τον γνωρίζω για το λόγο που είναι γνωστός σε όλη την πόλη των Ιωαννίνων. Από τη συμμετοχή του στα κοινωνικά κινήματα, από τη συνεχή δημόσια αγωνιστική του δράση. Νομίζω όμως ότι έχω ένα λόγο παραπάνω να έρθω σήμερα να καταθέσω, δεδομένου ότι για την επιλογή για την οποία διώκεται σήμερα εμπλέκομαι προσωπικά. Ανήκω και εγώ στην ομάδα ανθρώπων που, όταν ήρθε η ώρα να παρουσιαστούμε, αποφασίσαμε συλλογικά να αρνηθούμε να στελεχώσουμε τη βάρβαρη στρατιωτική μηχανή.

Για να είμαστε ειλικρινείς, είχαμε από καιρό αποφασίσει ότι δε θα υπηρετήσουμε. Η συμμετοχή μας στους κοινωνικούς-ταξικούς αγώνες και γενικά η ηθική μας συγκρότηση και οι πολιτικές μας επιλογές ήταν ασύμβατες με την εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων. Γιατί πλέον ήταν ξεκάθαρο ότι ο στρατός είναι ένας μηχανισμός ενάντια στην τάξη μας, ενάντια στους ίδιους μας τους εαυτούς. Η ταξική μας συνείδηση, ο διεθνισμός, ο αντισεξισμός, ο αντιρατσισμός με τα οποία ωριμάσαμε πολιτικά και για τα οποία παλέψαμε και παλεύουμε όλα αυτά χρόνια μας έθεταν το δίλημμα με όρους υπαρξιακούς. Πώς θα μπορούσαμε εμείς να αποτελέσουμε έστω και το μικρότερο γρανάζι ενός θεσμού που αποτελεί τον κατεξοχήν μηχανισμό των κυρίαρχων, των εκμεταλλευτών; Ενός μηχανισμού που ξερνάει εθνικισμό, ρατσισμό, σεξισμό;

Γνωρίζετε πολύ καλά, ίσως καλύτερα από όλους, ότι ο Μιχάλης και πολλοί από εμάς θα μπορούσαμε να αποφύγουμε τη θητεία, να τη “σκαπουλάρουμε” ή να επιδιώξουμε μία “ανώδυνη” θητεία, να λουφάrouμε. Όμως, η θέση που από χρόνια είχαμε πάρει στον κοινωνικό ανταγωνισμό, η ηθική και πολιτική μας ωρίμανση μας οδήγησε σε άλλα μονοπάτια. Αναγνωρίσαμε την ανάγκη να ορθώσουμε το ανάστημά μας απέναντι στο μιλιταρισμό και στην υποχρεωτική θητεία ως μία από τις αιχμές του.

Έτσι, ο Μιχάλης και οι υπόλοιποι σύντροφοι, αποφασίσαμε όχι μόνο να μην κρυφτούμε, να μην τη σκαπουλάρουμε, αλλά να δηλώσουμε συλλογικά και δημόσια την ολική άρνηση στράτευσης, να αναδείξουμε το ρόλο του στρατού ως μηχανισμού των εκμεταλλευτών και να εναντιωθούμε στο μιλιταρισμό σε όλες τις εκφάνσεις του. Όχι μόνο δεν κρυφτήκαμε, αλλά κάναμε γνωστή αυτή την επιλογή μας σε όλη την πόλη των Ιωαννίνων, σε όλη τη χώρα με τη βοήθεια συντροφισσών-φων, ακόμα και σε εσάς τους ίδιους, με τη κατάθεση γραπτώς των λόγων, που δεν υπηρετούμε, στα στρατολογικά γραφεία.

Ας είμαστε ειλικρινείς. Αυτό πληρώνει τώρα ο Μιχάλης. Γι' αυτό το κράτος στοχοποιεί το αντιμιλιταριστικό κίνημα. Γι' αυτό όλα αυτά τα χρόνια σέρνει τους αρνητές στα στρατοδικεία.

Γι' αυτό προχωράτε σε αυτόφωρες διαδικασίες και στις άθλιες μεταγωγές. Γι' αυτό προσπαθείτε να μας εξοντώσετε κοινωνικά και να μας στραγγαλίσετε οικονομικά με τα απανωτά διοικητικά πρόστιμα. Ούτε φορολογική ενημερότητα δεν μπορούμε να πάρουμε. Αποτελούμε τα πειραματόζωα για το πώς θα τεθούν ολόκληρα κοινωνικά κομμάτια υπό οικονομική ομηρία. Μας επιβάλλετε ένα πρόστιμο 6000 euro, 1000 παραπάνω από όσα προβλέπει ο νόμος για προσωποκράτηση, γεγονός από το οποίο συμπεραίνουμε ότι αργά ή γρήγορα θα μας στέλνετε στις φυλακές ως κοινούς οφειλέτες του δημοσίου. Γι' αυτό στα ενδοϋπηρεσιακά παραπεμπτικά σας συμπληρώνετε στο περιθώριο ότι ο Μεν. Εξιογλου δήλωσε διεθνιστής και αντικαπιταλιστής. Γι' αυτό, ενώ ο Χάρης Ρίτσιος έχει προσέλθει μόνος του και έχει πάρει δικάσιμο σε αόριστο χρόνο, τον ξανασυλλαμβάνετε. Γι' αυτό δε σας αρκούσε το στρατοδικείο και η ποινή στο Δημ. Νιώτη, αλλά στήθηκε και ένας μιντιακός μηχανισμός προκειμένου να λοιδορηθεί. Γι' αυτό ο Πετρομελίδης το πρωί κατέθεσε ως μάρτυρας υπεράσπισης και το απόγευμα της ίδιας μέρας συνελήφθη. Γι' αυτό οι στρατολογίες και η αστυνομία προσπαθούν να τρομοκρατήσουν τις οικογένειές μας.

Είναι ξεκάθαρο ότι ο Μιχάλης συγκέντρωσε το εκδικητικό μένος του κράτους, γιατί η συμμετοχή στους κοινωνικούς-ταξικούς αγώνες αποτελεί έγκλημα. Και γιατί είχε το "θράσος" για εσάς, το θάρρος για εμάς, όχι μόνο να είναι αντιμιλιταριστής, διεθνιστής, αντικαπιταλιστής, αλλά να το δηλώνει δημόσια και να αγωνίζεται.

Είμαι σε θέση να σας διαβεβαιώσω ότι ο Μιχάλης είχε πλήρη συναίσθηση των συνεπειών των πράξεών του. Όσοι συγκροτήσαμε τη συλλογικότητα Ξυπόλυτο Τάγμα, αλλά και όλοι όσοι προβήκαμε στις δημόσιες δηλώσεις ολικής άρνησης στρατεύσης, γνωρίζαμε ότι αργά ή γρήγορα θα στοχοποιούμασταν από τους κατασταλτικούς μηχανισμούς του κράτους. Αποφασίσαμε να συγκρουστούμε με την καρδιά του κράτους, όπως σας αποκάλυψε ο Άρειος Πάγος.

Πρόεδρος: Εντάξει, πολύ ωραία. Έχετε κάτι άλλο να προσθέσετε? Γνωρίζετε κάτι άλλο για την υπόθεση?

Μάρτυρας: Γνωρίζω πολύ καλά τους λόγους για τους οποίους αρνήθηκε ο Μιχάλης να καταταγεί. Ούτε ο Μιχάλης ούτε οποιοσδήποτε άλλος από εμάς θα μπορούσαμε να κάνουμε κάτι άλλο. Η συνειδήσή μας δεν μας επιτρέπει να στελεχώσουμε ένα μηχανισμό των αφεντικών που ευθύνεται για ό,τι πιο βάρβαρο έχει να επιδείξει η ανθρωπότητα. Αντίθετα, εμπνεόμαστε από όλες και όλους αυτούς που στην κρίσιμη στιγμή επέλεξαν την άρνηση καθήκοντος, προκειμένου να υπερασπιστούν την αξιοπρέπεια τη δικιά τους, άλλα και όλων μας. Αυτούς που προτίμησαν να λιποτακτήσουν, αντί να στρέψουν τα όπλα στα ταξικά τους αδέρφια, αυτούς που ακόμα και στη ύστατη στιγμή αρνήθηκαν να τουφεκίσουν αγωνιστές μπροστά στα εκτελεστικά αποσπάσματα, αυτές και αυτούς που αρνήθηκαν να συμμετέχουν στα μικρά και

μεγάλα εγκλήματα πολέμου, αν μπορούν αυτά να ποσοτικοποιηθούν.

Είναι στην επικαιρότητα, λόγω της επίσκεψης του προέδρου της Γερμανικής Δημοκρατίας, τα ναζιστικά εγκλήματα πολέμου στην πόλη των Ιωαννίνων. Σε μια μικρή πόλη με τις μνήμες ακόμα νωπές βιώνουμε την ιστορία με όρους καθημερινότητας. Μιλάμε για τη σφαγή στους Λυγκιάδες και το ολοκαύτωμα της εβραϊκής κοινότητας της πόλης. Λόγω της επαγγελματικής μου ιδιότητας έτυχε να καλύψω αυτή την επίσκεψη.

Πρόεδρος: Έχει σχέση με την ανυποταξία;

Μάρτυρας: Βέβαια και έχει.

Πρόεδρος: Μπορείτε να μου πείτε τι σχέση έχει;

Τόλης: Όλα έχουν σχέση.

Μάρτυρας: Να σας πω τι σχέση έχει. Μία από τις πτυχές που αναδείχθηκαν ήταν ότι κανείς, έλληνας ή γερμανός, δεν τιμωρήθηκε για αυτά τα εγκλήματα. Ο κύριος λόγος, εκτός από τους ψυχροπολεμικούς συσχετισμούς και συμβιβασμούς και από την πλημμυλή αστυνομική και εισαγγελική έρευνας που δεν είναι της ώρας να αναλυθούν, ήταν ότι όσοι οδηγήθηκαν στα δικαστήρια επικαλέστηκαν τη δικαιολογία ότι «απλώς εκτελούσαν εντολές». Ο Μιχάλης και όλοι εμείς οι αρνητές στράτευσης δεν τη δεχόμαστε αυτή τη δικαιολογία. Διατυμπανίζουμε ότι για να μην επαναληφθούν αυτά τα εγκλήματα έχουμε όλοι και όλες προσωπική ευθύνη. Οφείλουμε όλοι και όλες να κάνουμε τις ατομικές επιλογές -και προφανώς να υποστούμε τις συνέπειες- που θα αποτρέψουν την περαιτέρω βαρβαρότητα και αποκτήνωση αυτού του κόσμου. Μία τέτοια επιλογή είναι και η άρνηση στράτευσης.

Είναι βέβαιο ότι θα ισχυριστείτε πως αυτά τα εγκλήματα αφορούν άλλες εποχές και άλλους στρατούς, τους ναζί εν προκειμένω. Μακάρι να ήταν έτσι. Η πραγματικότητα όμως μας λέει ότι ποτέ δε σταμάτησαν• αποτελούν συστατικό στοιχείο κάθε πολεμικής αναμέτρησης και κάθε στρατού, ανεξάρτητα από το αν το κράτος είναι "πολιτισμένο ή απολίτιστο". Όσο για τις θηριωδίες του ελληνικού στρατού, είναι αποδεδειγμένες ακόμα και στα μετριοπαθέστερα και επίσημα φόρουμ της επιστημονικής κοινότητας των ιστορικών. Και σε αυτές τις θηριωδίες, κατόπιν εντολών ή όχι, συμμετείχαν απλοί, τυχαίοι, κληρωτοί φαντάροι.

Αξίζει νομίζω να αναφερθεί μια προσωπική ιστορία. Συζητούσαμε για το ζήτημα του στρατού και της θητείας με ένα συγγενή μου και πολύ γνωστό του Μιχάλη, που έκανε τη θητεία στη διάρκεια της χούντας. Μας διηγούνταν πως έτυχε να κάνει σκοπιά στο κελί του Παναγούλη, στις στρατιωτικές φυλακές. Ακόμα ηχούν στα αυτιά του τα βρισίδια του Παναγούλη και οι προτροπές του να αρνηθεί το ρόλο του, να πάψει να στηρίζει με το θεωρητικά ασήμαντο ρόλο του τη συνέχιση της κράτησης και του βασανισμού του. Δεν έκανε το βήμα. Περιττό να αναφέρουμε τις υπαρξιακές του αντιφάσεις που τον βασανίζουν ως σήμερα.

Παρόλα αυτά, η ολική άρνηση στράτευσης του Μιχάλη δεν πρέπει να εκληφθεί απλώς ως μία λύση στα ατομικά συνειδησιακά του αδιέξοδα. Για εμάς στο Ξυπόλυτο Τάγμα, αλλά και για όλους τους αρνητές, η ολική άρνηση στράτευσης αποτελεί μία θέση μάχης στον κοινωνικό πόλεμο. Αποτελεί στρατηγική επιλογή μας να εναντιωθούμε στο милитарισμό και σε μία από τις εκφάνσεις του, την υποχρεωτική θητεία, αφού εκτιμούμε ότι αποτελεί ένα θεσμό ενάντια στους εκμεταλλεζόμενους. Το δηλητηριώδες κοκτέιλ εθνικισμού, ρατσισμού, σεξισμού, αποθέωσης της ιεραρχίας δηλητηριάζει την κοινωνία, λειτουργεί διαλυτικά για την τάξη μας και μας προετοιμάζει για αλληλοσφαγή με τα ταξικά μας αδέρφια εκτός των συνόρων. Από την άλλη εμπνεόμαστε από τις λαμπρότερες παραδόσεις του ντόπιου και του διεθνούς εργατικού κινήματος και προσπαθούμε να ξαναπιάσουμε το νήμα εκείνων των εργατικών αγώνων που διατυμπάνιζαν ότι “οι προλετάριοι δεν έχουνε πατρίδα” και το εννοούσαν.

Είμαστε σε μια πολύ κρίσιμη περίοδο διεθνών ανακατατάξεων. Το κεφάλαιο ξαναμοιράζει τις σφαίρες επιρροής του. Είμαστε πεπεισμένοι ότι ο αντιμилитарισμός και ο διεθνισμός που εμείς προτάσσουμε αποτελεί το μόνο πιθανό ανάχωμα στις πολεμικές ορέξεις των αφεντικών. Η ξεκάθαρη θέση ενάντια στο στρατιωτικό μηχανισμό αποτελεί για εμάς μία μάχη στα πλαίσια του κοινωνικού ανταγωνισμού που όλοι και όλες οφείλουμε να δώσουμε, όσο παλεύουμε για ένα κόσμο ειρηνικό, χωρίς τάξεις, πατρίδες και σύνορα, φυλετικούς και έμφυλους διαχωρισμούς. Ο Μιχάλης και όλοι εμείς επιλέξαμε να δώσουμε αυτή τη μάχη με το μόνο τρόπο που ξέρουμε: δημόσια, συλλογικά και αποφασιστικά. Πριν μας φορέσετε την ταμπέλα του ουτοπικού, αντιπαραθέτουμε ότι η ιστορία έχει αποδείξει ότι αποτελεί αφέλεια ή φαντασιοπληξία να πιστεύει κάποιος ότι μπορεί να υπάρξει ένας δίκαιος και ειρηνικός καπιταλιστικός κόσμος. Και επειδή ξέρουμε ότι ούτε αφελείς είστε ούτε φαντασιόπληκτοι, δεν εκπλησσόμαστε που ξεσπάει το εκδικητικό σας μένος απάνω μας. Μας λογαριάζετε για εχθρούς σας και πολύ καλά κάνετε.

Κλείνοντας, θα ήθελα να παραθέσω μία πολύ σύντομη δήλωση του αναρχικού αντιμилитарιστή Ernst Friedrich (1924), που νομίζω ότι εκφράζει τους αντιμилитарιστές γενικά και το Μιχάλη Τόλη ιδιαίτερα. «Καλύτερα να γεμίσουμε τις φυλακές, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, τα ψυχιατρεία όλης της γης, παρά να δολοφονήσουμε και να σκοτωθούμε στην υπηρεσία του κεφαλαίου». Την αλήθεια που εκφράζει αυτή η δήλωση να μην την εκλάβετε ως μοιρολατρική ούτε ότι θέλουμε να παραστήσουμε τους οσιομάρτυρες. Να την εκλάβετε ως ενδεικτική της αποφασιστικότητάς μας, ως μία ηθική δέσμευση προς τα ταξικά μας αδέρφια σε όλη τη γη, ως την πυξίδα μας στον ταξικό-κοινωνικό πόλεμο, το μόνο πόλεμο που δε σκοπεύουμε να λιποτακτήσουμε.

Εισαγγελέας: Από ό,τι καταλαβαίνω, εδώ πέρα ήρθατε εκπροσωπώντας το σύνολο των μελών σας και μία απορία έχω. Έχετε σκοπό, ως ιδέα, ως άτομα να εκπληρώσετε εναλλακτική στρατιωτική θητεία που προβλέπει ο νόμος;

Μάρτυρας: Πρώτα απ’ όλα τον όρο «εναλλακτική υπηρεσία» μόνο ως ευφημισμό τον

αντιλαμβανόμαστε. Πρόκειται για μία εκδικητική θητεία, όπως ακριβώς την αναφέρατε. Αυτό δεν το λέω μόνο εγώ και η συλλογικότητά μας. Το λένε οι διεθνείς οργανισμοί και οι ενώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Δεν μπορώ να καταλάβω πώς εμείς θα μπορούσαμε να εκπληρώσουμε μία θητεία που είναι υπό τον έλεγχο του Υπουργείου Άμυνας. Πώς εμείς θα μπορούσαμε να εκθέσουμε τις απόψεις μας σε μία επιτροπή στρατιωτικών, για να τους πείσουμε αν είμαστε ή δεν είμαστε αντιμιλιταριστές...

Πρόεδρος: Μάλιστα. Αυτή ήταν η ερώτηση. Έχετε άλλη ερώτηση;

Εισαγγελέας: Όχι.

Μάρτυρας: Μπορώ να αναφερθώ αναλυτικότερα. Μου φαίνεται τουλάχιστον ειρωνικό, σε έναν άνθρωπο που χαλλάει το 90% του χρόνου του σε αυτό που λέγεται κοινωνική υπόθεση, αγωνιζόμενος και πολιτικά αλλά και υλικά-πρακτικά για την ανατίμηση της τάξης, να του επιβάλλει το κράτος τον τρόπο με τον οποίο θα είναι κοινωνικά χρήσιμος.

Μαρτυρία Δεύτερη

σύντροφος από ΝτόπιοιΞένοι, Λάρισα

Με τον Μιχάλη Τόλη μας συνδέει συντροφική και φιλική σχέση. Έχουμε συνυπάρξει σε διάφορους κοινωνικούς αγώνες, στους οποίους περιλαμβάνονται εκδηλώσεις για την ολική άρνηση στρατεύσης και στην πόλη μου, τη Λάρισα. Είμαι εδώ για να σας μεταφέρω τις εμπειρίες και τα βιώματα από τη δική μου θητεία. Εγώ υπηρέτησα. Ο στρατός, όπως η εκκλησία ή το σχολείο, με τη μορφή που είναι σήμερα, αποτελεί έναν από τους πυλώνες του κράτους. Είναι ένας συνδετικός κρίκος, προκειμένου η κοινωνία να απορροφά τις ταξικές ανισότητες που υπάρχουν.

Πρόεδρος: Με συγχωρείτε, αυτά τα οποία λέτε είναι και απόψεις του κατηγορούμενου;

Τόλης: Ο κατηγορούμενος είναι εδώ και μπορεί να τα πει μόνος του.

Πρόεδρος (προς μάρτυρα): Είναι δικές σας απόψεις;

Μάρτυρας: Δικές μου.

Πρόεδρος: Δικές σας. Μάλιστα...

Μάρτυρας: Σχετικά με τις ανισότητες στο στρατό αναφέρω τα βύσματα. Έχετε δει κανένα γιο βουλευτή ή πλουσίου να υπηρετεί στην παραμεθόριο; Αν υπηρετήσουν, θα είναι σε κανένα γραφείο-τρύπα στην Αθήνα. Να υπηρετείς στην παραμεθόριο είναι εξοντωτικό. Ποιος μπορεί να επιβιώσει με το προσφερόμενο φαγητό και το μισθό του ΕΣ;

Ο εθνικισμός και ο φασισμός υπήρξαν οι ιδεολογικές αφορμές για κάποια από τα μεγαλύτερα εγκλήματα στην ιστορία της ανθρωπότητας και αυτές οι ιδεολογίες βρίσκουν εύφορο έδαφος στις τάξεις του στρατού. Σε ρωτάνε χαρακτηριστικά ποια είναι η πρωτεύουσα της Ελλάδας. Η απάντηση θεωρείται δεδομένη και σου λένε η Κων/πολη. Τι να απαντήσεις σε αυτό; Τα διάφορα συνθήματα βρῖθουν εθνικισμού με αναφορές σε Αγιά Σοφιά, Τούρκους Μογγόλους. Αλλά και σεξισμού, όπως για τη γυναίκα που περιμένει τον άντρα σπίτι και την παρομοίωσή της με το τυφέκιο G3A3. Στα διάφορα διαγγέλματα στις γιορτές για το Πολυτεχνείο γίνεται απόκρυψη των νεκρών.

Άλλο χαρακτηριστικό των φασιστικών/χουντικών καθεστώτων είναι η επιβολή της ομοιομορφίας και η επικρότηση του σεμνού. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα στις τάξεις του στρατού με το καθημερινό ξύρισμα και το κοντοκουρεμένο μαλλί. Μια καθημερινή διαδικασία που σε κάνει να μισείς το είδωλο σου στον καθρέπτη, όταν στο επιβάλλουν. Στο στρατό δεν μπορείς να είσαι διαφορετικός. Να έχεις μακρύ μαλλί -γιατί θα κολλήσεις ψείρες, λες και είμαστε στο δημοτικό, η αστεία δικαιολογία- ή να έχεις σκουλαρίκια -τι είσαι αδελφή; Όλα αυτά αποσκοπούν στη διατήρηση της κυρίαρχης εικόνας του άντρα- επιβήτορα και σκληρού αρσενικού.

Οι πρόσφατες εξαγγελίες για αύξηση της θητείας -οι νεοναζί μίλησαν για υποχρεωτική στράτευση για άνδρες και γυναίκες στα 18- αποσκοπούν στη συντηρητικοποίηση της νεολαίας. Έτσι ώστε, όταν βγουν από μέσα, να λένε "μάλιστα" και να μην σηκώνουν κεφάλι στον μελλοντικό "ανώτερό" τους, στο αφεντικό τους.

Οι εκφράσεις «θέατρο του παραλόγου» και «η λογική σταματάει εκεί που αρχίζει ο στρατός» δεν είναι τυχαίες. Όταν κατά την έπαρση/υποστολή της σημαίας εσύ μένεις ακίνητος, ο χρόνος παγώνει και έξω η υπόλοιπη ζωή συνεχίζεται κανονικά, εσύ αισθάνεσαι ότι κινείσαι σε ένα διαφορετικό χωροχρόνο. Δεν τον νοιάζει τον στρατό αν είσαι ευαίσθητος, αν δε σου αρέσουν τα πρωινά ξυπνήματα ή αν είσαι πολιτικοποιημένος. Όλα τα αφήνεις έξω από την πύλη, για να γίνεις άλλη μια σαρδέλα στην κονσέρβα.

Πρόσφατα ακούσαμε για τις μίζες για τα υποβρύχια. Δεν νομίζω να αφήνουν κάποιον έκπληκτο. Έχουμε δει στρατιωτικό υλικό, πανάκριβο, να σαπίζει και να σκουριάζει μέσα στις αποθήκες. Εμείς στη μονάδα μου είχαμε ασυρμάτους SIEMENS, οι οποίοι δεν χρησιμοποιήθηκαν ποτέ. Αξίας 4000 ευρώ ο καθένας. Στο στρατό γίνεται μια αλόγιστη χρήση πετρελαίου στα γραφεία, ενώ στους θαλάμους οι άλλοι παγώνουνε. Το ίδιο και στις μετακινήσεις. Παίρνει το τζίπακι ο άλλος για να πάει στο ΚΨΜ. Πρόσφατα ψηφίστηκε νόμος για επιστροφές φόρων σε αστυνομικούς και στρατιωτικούς. Την ίδια ώρα έξω στην κοινωνία νοσοκομεία κλείνουνε, σχολεία δεν έχουν πετρέλαιο για θέρμανση και νέες φοροεπιδρομές ανακοινώνονται. Όλα αυτά ισοδυναμούν με σπατάλη κοινωνικών πόρων.

Ειπώθηκε και πριν το κατά πόσο αμυντικός είναι ο ΕΣ. Συμμετοχή στην Ουκρανία το 1919 για την κατάπιξη της εξέγερσης των αγροτών, στην Κορέα το 1950 και φυσικά στη Μικρασιατική εκστρατεία το 1919-22. Το περιβόητο αμυντικό δόγμα περιλαμβάνει επιθέσεις σε χώρες-εχθρούς. Χώρες όμως που είναι μέλη του ΝΑΤΟ, το οποίο δεν επιτρέπει την πολεμική διαμάχη μεταξύ των μελών του. Ακόμη, για να αναρωτηθούμε για την επιθετικότητα αυτών των χωρών και τη δικιά μας, αναφέρω πως κάποιες από αυτές δεν έχουν υποχρεωτική θητεία όπως εμείς...

Ο ΕΣ έχει πολλές συμμετοχές σε "ειρηνευτικές" αποστολές του ΝΑΤΟ και των Ηνωμένων Εθνών. Σομαλία, Κόσοβο, Ιράκ, Αφγανιστάν, Κύπρος... Στο Κόσοβο πρώτα "έσκασε" ο ΕΣ στα Βαλκάνια και μετά άρχισε η οικονομική επέλαση από τις ελληνικές επιχειρήσεις και τράπεζες. Στο Κόσοβο ανάμεσα στα άλλα καθήκοντα -για παράδειγμα διασφάλιση διαδρομών/δρομολογίων, κάτι που σημαίνει ότι παιδάκια στο σχολείο έβλεπαν καθημερινά οπλισμένους στρατιώτες να τρέχουν με τις σειρήνες σαν τρελοί και να μην σταματάνε πουθενά, ήταν και η φύλαξη των ορθόδοξων εκκλησιών, πράγμα το οποίο δείχνει και την αगाστή συνεργασία μεταξύ των θεσμών του ελληνικού κράτους. Πιο συγκεκριμένα στο Κόσοβο ο ΕΣ, αφού συνέβαλε αρχικά στην εξαθλίωση του ντόπιου πληθυσμού, στη συνέχεια οδηγήθηκε και στην εκμετάλλευσή του. Οι Κοσοβάρους χρησιμοποιήθηκαν για την ικανοποίηση των σεξουαλικών ορέξεων των στρατιωτών. Άλλο παράδειγμα είναι στο Αφγανιστάν, όπου μετά την εισβολή των συμμαχικών δυνάμεων αυξήθηκε η παραγωγή οπίου.

Όπως ανέφερα και στην αρχή, τα παραπάνω είναι εμπειρίες και βιώματα από τη θητεία μου στο στρατό. Η διαφορά είναι ότι δεν είμαι απλά ένα κληρωτός, αλλά απόστρατος υπαξιωματικός του Στρατού Ξηράς. Αποφοίτησα από τη ΣΜΥ. Υπηρέτησα 7 χρόνια στον ελληνικό στρατό. Από την πρώτη στιγμή το μίσησα αυτό το πράγμα. Οι λόγοι που δεν παραιτήθηκα, τότε στην αρχή, ήταν ανόητοι και εγωιστικοί. Μην με πουν "φλώρο" ή ότι δεν άντεξα. Τη στιγμή που λύγισα και είπα "δεν πάει άλλο" ήταν όταν κλήθηκα, για την ακρίβεια διατάχθηκα να είμαι σε σκοπιά με γεμιστήρα στο όπλο, επειδή απ' έξω είχε διαδήλωση. Μια διαδήλωση στην οποία θα μπορούσε να είναι οι γονείς μου, οι φίλοι μου, ακόμα και εγώ, αφού θεωρώ τον εαυτό μου έναν από τους κάτω... Όπως και το Δεκέμβρη του 2008 οπότε είχε βγει διαταγή σε όλα τα στρατόπεδα να είναι σε επιφυλακή. Σημάδι ότι οι πρόσφατες ασκήσεις τύπου Καλλιμαχός μόνο τυχαίες δεν είναι. Όταν χρειάστηκε, πάντα ο στρατός έπαιζε κατασταλτικό ρόλο. Όπως έκανε στο Κιλελέρ το 1910 ή στο Πολυτεχνείο τη 17η Νοεμβρίου το 1973 ή όπως θα ξανακάνει σε μια νέα ενδεχόμενη εξέγερση.

Ποτέ δεν πίστεψα στο διαχωρισμό των ανθρώπων σε ανώτερους και κατώτερους, ούτε και με κανένα άλλο κριτήριο θρησκευτικό ή φυλετικό. Γι' αυτό βρίσκομαι αυτή τη στιγμή στο πλευρό του Μιχάλη και του κινήματος αλληλεγγύης στους ολικούς αρνητές στράτευσης.

[...]

Δικηγόρος: Μια ερώτηση μόνο κύριε μάρτυρα, μιας και δεν μου έχει τύχει ξανά κάτι παρόμοιο. Είπατε ότι φτάνει μια στιγμή όπου πλέον η εσωτερική σύγκρουση είναι ανυπόφορη. Μετά από εκείνη την ημέρα, που αναγκαστήκατε να οπλίσετε ενώ έξω περνούσε μια διαδήλωση, αν σας λέγανε: “θα έχεις κάποια κύρωση”, “θα υποχρεωθείς -άμα σταματήσεις- να πληρώσεις κάποια χρήματα” ή “θα σου επιβάλλουμε μια ποινή αν φύγεις τώρα”, θα φεύγατε ή θα μένατε;

Μάρτυρας: Εννοείται θα έφευγα, αν θα μπορούσα θα έφευγα. [...] Από ένα σημείο και μετά ζούσα σε μια διαρκή αντίφαση. Τα τελευταία δύο χρόνια σηκωνόμουν να ξυριστώ και δεν μπορούσα να βλέπω τον εαυτό μου στον καθρέπτη. Δεν ήθελα να είμαι εκεί, να φοράω αυτή τη στολή.

Τόλης: Να κάνω και εγώ μια ερώτηση στον μάρτυρα; Στις μονάδες στις οποίες υπηρετήσατε υπήρξαν κάποιες περιπτώσεις ανθρώπων που αυτοκτόνησαν κατά τη διάρκεια της θητείας τους;

Μάρτυρας: Ναι. Όταν ήμουν στη Χίο, στην 96 ΤΕ, ήμασταν μαζί με μία άλλη μονάδα, την 96 ΜΕΘ, στο ίδιο στρατόπεδο. Εκεί είχαμε μια αυτοκτονία, ενός ΕΠΟΠ. Έγινε η κλασική ΕΔΕ, έβγαλε λάδι το στρατό, είχε πρόβλημα ο ΕΠΟΠ με τον ευαίσθητο χαρακτήρα και χώρισε με την κοπέλα του... Την άλλη μέρα, όταν μπήκα στο στρατόπεδο, επειδή το μέρος που αυτοκτόνησε, η αποθήκη, ανήκε σε μένα και την είχα χρεωμένη εγώ, η πρώτη εντολή που πήρα ήταν να πάω να καθαρίσω τα αίματα. Να στείλω ένα φαντάρο να καθαρίσει τα αίματα. Γιατί αυτό μας ένοιαζε. Να μη φαίνεται πια. Να ξεχάσουμε το γεγονός αυτό. Να το αποσιωπήσουμε. Έκλεισε η σκοπιά για ένα μήνα και μετά όλα επέστρεψαν στην κανονικότητα της μονάδας και του στρατού...

Μαρτυρία Τρίτη*

συντρόφισσα από Clandestina, Θεσσαλονίκη

Γνωρίζω τον Μιχάλη Τόλη από την αλληλεγγύη στους μετανάστες, από τους μεγάλους αγώνες των μεταναστών που έδειξαν τον δρόμο στους Έλληνες, από τους εργατικούς αγώνες, από τους αγώνες ενάντια στη λεηλασία ολόκληρων περιοχών και πληθυσμών: Επειδή σήμερα η μνήμη των γεγονότων έχει ημίσεια ζωή μιας εβδομάδας, ας θυμίσουμε τους αγώνες στον καιρό της κρίσης...τη στάση της καθαρίστριας Κωνσταντίνα Κούνεβα το 2008 μετά την επίθεση με βιτριόλι που δέχτηκε από ανθρώπους της εργοδοσίας, στάση που πυροδότησε παντού μαχητικά σωματεία βάσης, ας θυμίσουμε τη μακρόχρονη γενναία απεργία των αιγύπτιων αλιεργατών στη Μηχανιώνα το 2010 που χάρισε αυτοπεποίθηση σε όλους τους εκμεταλλεόμενους ψαράδες στη χώρα, ας θυμίσουμε την παγκόσμιας εμβέλειας μεγαλειώδη απεργία πείνας 300 νεαρών αράβων για τα δικαιώματα όλων των μεταναστών το 2011, ας θυμίσουμε τους αγώνες που συνεχίζονται: των κατοίκων ενάντια στα μεταλλεία στη Χαλκιδική, της BIOME για αυτοδιαχείριση... για να αναρωτηθούμε απλά: Πώς θα μπορούσε ο Μιχάλης Τόλης να επιστρατευθεί σε ένα σώμα εκπαιδευμένο πρώτα να μηρυκάζει διάφορες ανοησίες περί εθνικού μίσους και εθνικής ασφάλειας, που ακούγονται αναχρονιστικές ακόμη και για τους μονιμάδες εδώ και πολλά χρόνια; Κυρίως όμως, πώς θα μπορούσε ο Μιχάλης Τόλης να ενταχθεί στον αστυνομικοστρατιωτικό μηχανισμό που είναι υπεύθυνος για την πρώτη φάση του κυνηγιού, της διαλογής και της εξόντωσης ανθρώπων;

Είναι μάλλον αυτονόητο. Ο Μιχάλης Τόλης και οι ολικοί αρνητές στράτευσης ως τώρα παίρνουν το ρόλο του στρατού, αλλά και τον εαυτό τους, στα σοβαρά. Δε θα μπορούσαν από τη μια να απεχθάνονται την εκμετάλλευση και τη φονική ορμή της κυριαρχίας και από την άλλη να υπηρετούν, είτε ευχαρίστως είτε αναγκαστικά, έναν από τους κεντρικούς της θεσμούς. Οι εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι που επιλέγουν να μην υπηρετήσουν τη θητεία στην Ελλάδα παίρνουν κι αυτοί τόσο το στρατό, όσο και την προσωπική τους ευθύνη στα σοβαρά. Ίσως όμως δεν έχουν την πεποίθηση, την ιδιαίτερα αισιόδοξη ίσως πεποίθηση, του Μιχάλη Τόλη και των ολικών αρνητών ότι τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν και από τη δική μας στάση απέναντί τους.

Ποιος είναι ο ρόλος του στρατού στη σημερινή κοινωνία; Η κοινωνία μας είναι μία πέρα ως πέρα στρατιωτική κοινωνία. Θα το θίξουμε αυτό από τρεις μόνο πλευρές, αν και υπάρχουν πολλοί ακόμη τρόποι να περιγραφεί το φαινόμενο της στρατιωτικοποίησης της ζωής στη νεωτερικότητα, στρατιωτικοποίηση που αφορά ολόκληρο τον πλανήτη.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Πρώτα απ' όλα η οικονομία λειτουργεί με κριτήρια στρατιωτικά. Αυτό σημαίνει δύο πράγματα.

*έχει υποστεί επιπλέον επεξεργασία από τη μάρτυρα

Αφενός έχει στρατιωτικοποιηθεί η οργάνωση της εργασίας. Στο Μπαγκλαντές, στην Κίνα, στην Ινδονησία τα εκατομμύρια των εργατών που φτιάχνουν τα ρούχα μας, τα παιχνίδια, τις συσκευές, τα οικοδομικά μας υλικά, εργάζονται στο εργαστάσιο-στρατώνα, στρατώνα τόσο από την άποψη της αρχιτεκτονικής του, όσο και από την άποψη της οργάνωσης των καθημερινών καθηκόντων και της διαχείρισης των ροών των εργαζομένων. Απαιτητικές βιομηχανίες, όπως εκείνες της ενέργειας και των ψηφιακών υπηρεσιών, λειτουργούν σύμφωνα με το υψηλότερο πρότυπο της βιομηχανίας-στρατοπέδου εργασίας, που δεν κρύβει την καταγωγή του από τις εμπνεύσεις της ποίησης του πολέμου. Κι αυτό είτε μιλάμε για συνθήκες “κλασικής” δουλειάς σε Αφρική, ΝΑ Ασία και λατινική Αμερική είτε για πλήρως αυτοματοποιημένους χώρους δουλειάς, όπως η γιγάντια εταιρεία delivery amazon.com, με επικεφαλής έναν επιτυχημένο έλληνα επιχειρηματία – να τον χαίρονται οι συμπατριώτες του.

Από την άλλη, οι μόνες βιομηχανίες ζωτικής σημασίας στις ΗΠΑ, οι μόνες που δεν έχουν μεταφερθεί στο εξωτερικό, στις αγορές με φθηνά εργατικά χέρια και ανύπαρκτα εργατικά δικαιώματα, σχετίζονται με τον στρατό. Όπως έδειξε μια εκτενής έρευνα στο Woodstock, τα “ντόπια προϊόντα” αφορούν στην καινοτομική έρευνα, στον ρουχισμό, στον εξοπλισμό, στα οχήματα και στην εκπαίδευση του στρατιώτη, το κυβερνοεργαλείο του διαρκούς πολέμου. Δηλαδή “για λόγους ασφαλείας” το κριτήριο για το outsourcing σε μια παγκόσμια δύναμη γεμάτη πολυεθνικές έδρες είναι ο στρατός.

Ο εναγκαλισμός πολέμου και οικονομίας έχει πολλές ακόμη διαστάσεις. Από τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο είναι ήδη σαφές ότι οι ίδιες εταιρείες θα πουλήσουν όπλα σε όλες τις εμπόλεμες πλευρές. Ιδού άλλος ένας λόγος εθνικής ντροπής για τους Έλληνες: Η περίπτωση του συγγνού Έλληνα επιχειρηματία Βασιλείου Ζαχάρωφ, τον οποίο πολλοί αποκαλούν “ευεργέτη”. Ο έμπορος όπλων Ζαχάρωφ ήταν και ιδιοκτήτης εφημερίδας, πρακτορείου Τύπου αλλά και τράπεζας και προσπάθησε να επισπεύσει την είσοδο της Ελλάδας στον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο, γιατί φυσικά τον συνέφερε να κυκλοφορεί το χρήμα και ο θάνατος προς όλες τις κατευθύνσεις. Ταυτόχρονα εργαζόταν ως πολλαπλός πράκτορας. Πέθανε χρισμένος ιππότης στη Βρετανία, με παράσημο του ανώτερου ταξιάρχη της Λεγεώνας της Τιμής από τη Γαλλία και με τον Σταυρό του Σωτήρος από την Ελλάδα, έχοντας ανακατευτεί βέβαια και με τους “αντιπάλους” όλων των παραπάνω... Ο Ζαχάρωφ είναι βέβαια το εξώφθαλμο παράδειγμα του επιτυχημένου συνδυασμού εμπορίου όπλων και ιδεολογίας, καθώς και του συνδυασμού της προμήθειας όπλων και των αγαθοεργιών του, όπως οι χορηγίες του στο Ινστιτούτο Παστέρ, η βοήθεια προς τους σεισμοπαθείς της Κορίνθου, χρηματοδότηση εδρών λογοτεχνικών σπουδών σε Οξφόρδη και Σορβόννη... Από τις πρώτες ολλανδικές και αγγλικές εταιρείες του 16ου αιώνα, οι πολυεθνικές επιχειρήσεις συνδυάζονταν με τα αποικιακά σχέδια και τις πολεμικές επιχειρήσεις των κρατών. Τον ίδιο ρόλο, σε ολοένα και πιο εκσυγχρονισμένες παραλλαγές, έχουν παίξει όλες οι μεγάλες βιομηχανίες του 19ου και του 20ού αιώνα. Και συνεχίζουν να τον παίζουν.

Η ΘΕΑΜΑΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ, Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ ΘΕΑΜΑΤΟΣ

Αυτό μας φέρνει στο δεύτερο θέμα μας: ο στρατός στον παγκοσμιοποιημένο πολιτισμό του θεάματος έχει χωρίσει τους ανθρώπους στα δύο. Από τη μια οι άβουλες στρατιές των θεατών παρακολουθούν τους πολέμους να εξελίσσονται κάπου αλλού -τους σχολιάζουν, χωρίς να τους καταλαβαίνουν και χωρίς να τους επηρεάζουν. Αυτό δεν είναι οι ειδήσεις; Οι στρατιές των τηλεθεατών που πλανώνται ότι τάχα συμμετέχουν σε ένα κοινό θέατρο επιχειρήσεων με κοσμογονική σημασία αποτελούν τη λεγόμενη “κοινή γνώμη”. Επίσης αποτελούν τη λεγόμενη “διεθνή κοινότητα” που τάχα συμβάλλει στη διαμόρφωση της “διεθνούς πολιτικής”. Με άλλα λόγια, οι θεσμοί της μαζικής επικοινωνίας που τάχα εξυπηρετούν “όλον τον πλανήτη” τελικά απλώς φτιάχνουν καταναλωτές ειδήσεων σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της καλωδιωμένης υφελίου. Και όλ’ αυτά με απαρχές και επίκεντρο τον ίδιο τον πόλεμο. Αυτός ο πόλεμος, όταν συμβαίνει αλλού, είναι η λεγόμενη ειρήνη, δηλαδή η αναστολή και η μετάθεση του πολέμου από την άμεση περιοχή. Από τη μια λοιπόν ο θεατής. Από την άλλη, οι άβουλες μάζες κρέατος των ενόπλων. Από τον κυβερνοστρατιώτη του Ινστιτούτου Νανοτεχνολογιών στο MIT ως τον ένοπλο φρουρό του αδαμαντορυχείου στο Κονγκό ο στρατιώτης πρέπει να θυσιάσει για την “άμυνα”, την “ασφάλεια” ή την “ελευθερία”, όροι που μεταφρασμένοι στην πραγματικότητα ενσαρκώνουν την ιδέα ότι η κοινωνία οφείλει να είναι υποταγμένη: με τον στρατό, για τον στρατό, ως στρατός η ίδια.

Η συνθήκη της Χάγης το 1899 είναι η πρώτη που εισήγαγε τη σαφή νομική διάκριση μεταξύ στρατιωτών σε υπηρεσία, αιχμαλώτων και πολιτών και καθόρισε τις ακριβείς υποχρεώσεις και περιθώρια της κάθε κατηγορίας. Όρισε και συγκεκριμένα όπλα που μπορούσε να χρησιμοποιεί ο στρατιώτης, αλλά κυρίως τόνισε τη σπουδαιότητα του λεγόμενου “διεθνούς δικαίου”, ενός δικαίου που έχουν ιδρύσει “τα πολιτισμένα έθνη”, όπως λέει και η διακήρυξη...Μπορούμε να φανταστούμε τί οδήγησε στην ίδια τη συνθήκη: ένα λουτρό αίματος απ’ άκρη σ’ άκρη της Ευρώπης και των ΗΠΑ, αυτού του πολιτισμένου κόσμου, είχε αρχίσει να προβληματίζει τις κυβερνήσεις για την ίδια τους την αναπαραγωγή. Κυρίως όμως, επρόκειτο και για μια έκκληση των μεγάλων εταιρειών για λίγη “εργασιακή ειρήνη”, αφού η “ηρεμία ωφελεί τις αγορές”. Ούτε δύο χρόνια μετά η ίδια η Βρετανία πρώτη ακύρωσε κατάφωρα τις δεσμεύσεις της Χάγης στήνοντας τα πρώτα μοντέρνα στρατόπεδα συγκέντρωσης στη Νότια Αφρική, στα οποία τα επόμενα χρόνια θα έχαναν τη ζωή τους δεκάδες χιλιάδες μπόερς και αφρικανοί. Ήταν μια ιδιαίτερως ειρηνική στιγμή για την Ευρώπη. Με τα πρώτα αυτά στρατόπεδα στο Τρανσβάαλ και την πολιτεία Orange Free, ακραίες милитарιστικές πρακτικές εντάχθηκαν μια για πάντα στην επίσημη κρατική πολιτική και φυσικά στον λεγόμενο δημόσιο λόγο. Ήταν ταυτόχρονα και προπαγάνδα και πράξη. Στη Νότια Αφρική από τους βρετανούς, ταυτόχρονα στην Κούβα από τους ισπανούς, στις Φιλιππίνες από τους αμερικανούς, στη δυτική Αφρική από τους γερμανούς, οι μέθοδοι του στρατού γίνονταν πλέον μέθοδοι διαχείρισης ολόκληρων πληθυσμών. Ο

πόλεμος ήταν πια το μοντέλο για την “ειρήνη” και ο εξειδικευμένος, επαγγελματικός στρατός το μοντέλο για τη “διακυβέρνηση”. Μια κοινωνία λοιπόν μπορεί να οργανωθεί σύμφωνα με τις αρχές ενός στρατοπέδου: το μόνο που χρειάζεται είναι από τη μια η βούληση για απόλυτο έλεγχο και εξόντωση και από την άλλη η ωμή υλική ισχύς.

Αυτά δεν είναι προϋποθέσεις μόνο για τον καπιταλιστικό πόλεμο. Εκπηγάζουν σε όλες τις εποχές από εκείνους που νοσούν από τη δίψα για εξουσία, εκμετάλλευση και θάνατο. Στον καπιταλισμό γίνονται πιο αποτελεσματικοί, γιατί το στρατιωτικό μοντέλο γίνεται το κεντρικό μοντέλο διακυβέρνησης.

Ήδη από την εποχή του Ναπολέοντα οι στρατιωτικές αναμετρήσεις έχουν τη σημασία της δημιουργίας της κοινωνίας του θεάματος. Την κεφαλαιώδη σημασία του πολέμου ως του απόλυτου θεάματος, δηλαδή της διαμεσολάβησης του κόσμου ως εικόνας και της καθυπόταξης των ανθρώπων μέσω αυτής της διαμεσολάβησης. Γιατί τι άλλο από κοινωνία του θεάματος του απόλυτου πολέμου είναι μια κοινωνία που καταναλώνει στις ειδήσεις και στην ψυχαγωγία της βία και όλεθρο, γνωρίζει ότι υπάρχει μια κάποια πραγματικότητα κάπου μακριά ή κάπου κοντά, όπου αυτή η βία και αυτός ο όλεθρος είναι οι ζωές των άλλων ανθρώπων; Τι άλλο από κοινωνία του θεάματος του απόλυτου πολέμου είναι οι θεατές που γνωρίζουν ότι η δική τους άνεση και η δική τους ευκαιρία εξαρτάται από την εξόντωση άλλων ανθρώπων, στην Κεντρική Αφρική για τα υλικά για τα κινητά μας, στην Κίνα από το κυάνιο για να καθαρίσουν το χρυσάφι ή από τις αναθυμιάσεις της ηλεκτρονικής μας κουλτούρας, στο Αφγανιστάν και στο Ιράκ για τα πετρέλαια και την ηρωίνη μας; Ευτυχώς τα ναρκωτικά της προπαγάνδας δεν είναι ποτέ αρκετά.

ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

Αν ρίξουμε μια ματιά στην πρόσφατη ιστορία, θα δούμε ότι οι κοινωνικοί αγώνες, αυτοί που κατόπιν γίνονται ευρέως γνωστοί ως δήθεν κατακτήσεις του κοινοβουλευτικού κράτους και δώρα των κυβερνήσεων, είναι όλοι συνυφασμένοι με την άρνηση του στρατού και του πολέμου. Η Ισπανία του πρώτου παγκοσμίου πολέμου θα γεννήσει τις πρώτες οργανώσεις αρνητών πολέμου, που θα έχουν τεράστια απήχηση σε όλον τον κόσμο. Η οργάνωση αρνητών θα φτάξει τη δεκαετία του '20 και του '30 σχολεία για παιδιά, εργαστήρια γραφής κι ανάγνωσης για τις γυναίκες, νοσοκομεία και σπίτια απελευθέρωσης για τις ιερόδουλες, όπου οι γυναίκες που τις εκμεταλλεύτηκαν στον πόλεμο μπορούσαν να βρουν μια στέγη και να μάθουν μια τέχνη για να ζήσουν. Αυτή είναι η ιστορία της Άλμπαρο Ποτς, που πρωτοστάτησε τόσο στο εθνικό σύστημα υγείας, όσο και στην υπεράσπιση του δικαιώματος στην έκτρωση, αλλά και στις οργανώσεις άρνησης του πολέμου και του στρατού και στην αλληλεγγύη στα θύματά του.

Στην Ολλανδία και την Αγγλία του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, ακόμη περισσότερο στη ναζιστική Γερμανία, τα πιο φωτεινά παραδείγματα αρνητών πολέμου ήταν και οι πρώτοι

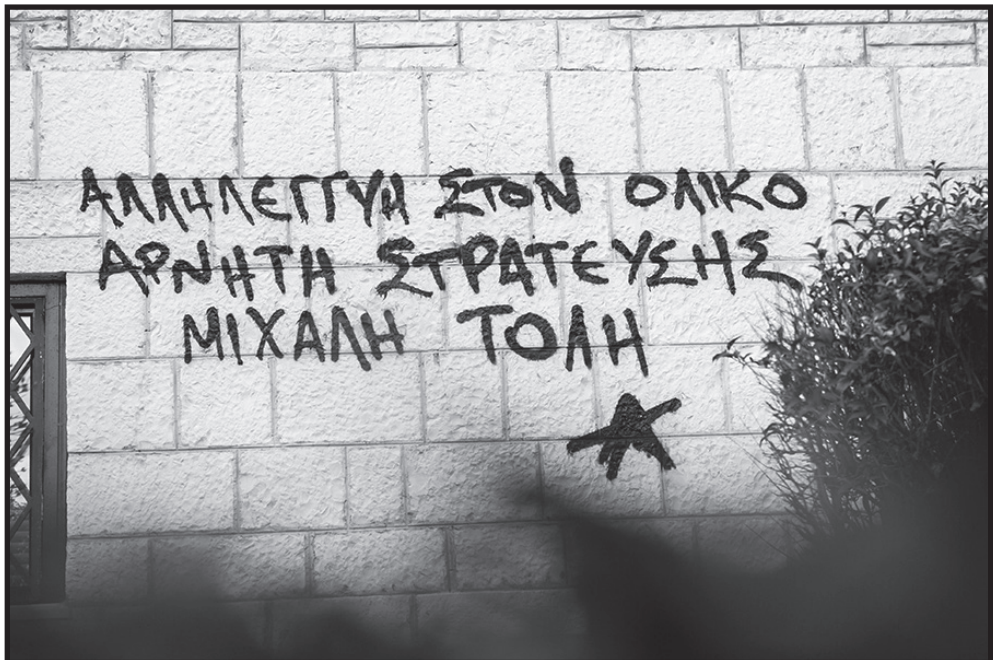
άνθρωποι που διώχθηκαν, θανατώθηκαν και η μνήμη τους απωθήθηκε σθεναρά, για να ξεπροβάλουν μεταπολεμικά ως εθνικοί ήρωες στα κίβδηλα βιβλία της ιστορίας της αφομοίωσης. Ο νορβηγός αρνητής και λιποτάκτης Όλαφ Κούλμαν κλείστηκε για την πολιτική του δράση στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Sachsenhausen που χρησιμοποιήθηκε κυρίως για πολιτικούς κρατούμενους, όπου και πέθανε το 1942. Όπως στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Sachsenhausen φτιάχνανε τα βομβαρδιστικά HE 177 για τη Heinkel και πλαστά χαρτονομίσματα, έτσι και οι στρατοί σε όλον τον κόσμο αποτελούν κομμάτι μιας στρατιωτικοβιομηχανικής μηχανής που σκορπά τη σύγχυση, όπου μπορεί, και τον θάνατο όπου χρειαστεί. Στη Νότια Αφρική του apartheid, η υποχρεωτική θητεία των λευκών αποτέλεσε τη δεξαμενή επιτήρησης και καταστολής στις μαύρες γειτονιές. Αλλά, για να πέσει το apartheid, επί δεκαετίες η Καμπάνια Άρνησης της Θητείας αγωνιζόταν με λιποταξίες, απανωτές διεκδικήσεις και αγώνες, με απεργίες πείνας λευκών αρνητών και ομάδες αλληλεγγύης στους φτωχότερους και άοπλους αφρικανούς μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1980.

Ο αντιμιλιταρισμός δεν είναι μόνο συνυφασμένος με τους κοινωνικούς αγώνες. Είναι η προϋπόθεση για τους κοινωνικούς αγώνες σε μια κοινωνία, όπου ο στρατός προσφέρει τα βασικά μοντέλα διακυβέρνησης και ελέγχου. Η σκέψη έξω από το πλαίσιο της στρατιωτικοποιημένης κοινωνίας είναι μια σκέψη, η οποία μπορεί να συλλάβει από τη μια το θέατρο του παγκόσμιου διαρκούς πολέμου, από την άλλη τι σημαίνει προπαγάνδα και συνειδησιακός έλεγχος. Ο αντιμιλιταρισμός και η άρνηση της στράτευσης είναι στάση που επιχειρεί να αντιμετωπίσει όλες τις προϋποθέσεις της σημερινής καθυπόταξης. Και προσπαθεί επίσης να υπερβεί την αυτοκριτική και τα ελαφρυντικά της αστικής κοινωνίας.

Να το επαναλάβουμε. Το αστικό συμβόλαιο έχει οικοδομηθεί πάνω στην εξής αντίφαση: Τα προνόμιά σου στηρίζονται στη λεηλασία των όρων της ζωής κάποιων άλλων. Ανταλλάσσεις τα προνόμια αυτά με τη σιωπή και την αδράνειά σου μπρος στα εγκλήματα εις βάρος τους. Το αστικό συμβόλαιο εδράζεται επίσης σε έναν διχασμό του νεωτερικού κοινωνικού όντος. Το νεωτερικό κοινωνικό ον είναι από τη μια πολίτης -με το προνόμιο του αστικού συμβολαίου- και από την άλλη στρατιώτης -που διεκπεραιώνει, διασφαλίζει και διαιωνίζει το αστικό συμβόλαιο στη διαρκή κατάσταση πολέμου. Οι εχθροί δεν είναι πιο διακριτοί από την πλευρά των δυνάμεων που καθορίζουν τις βασικές κινήσεις της στρατοκρατίας παγκοσμίως. Ωστόσο το νοήμα του μαζικού φόνου με ιδεολογική επένδυση επινοείται συνεχώς - και αφορά από το έθνος και την εθνότητα (π.χ. στην πρώην Γιουγκοσλαβία, στην Αφρική), μέχρι την υπεράσπιση της θρησκείας και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (Ιράκ, Αφγανιστάν) ή την καταπολέμηση των ναρκωτικών (περιοχές των Ζαπατίστας στο Μεξικό). Με άλλα λόγια το αντικείμενο του πολέμου, ο αντίπαλος του στρατιώτη μπορεί να είναι δυνάμει ο οποιοσδήποτε. Δεν είναι τυχαίο ότι, όπως ακούστηκε από προηγούμενο μάρτυρα σε αυτήν εδώ τη δίκη για την πολύ πρόσφατη ιστορία της Ελλάδας, οι στρατιώτες είναι σε επιφυλακή, για να καταστείλουν

τους κοινωνικούς αγώνες ανά πάσα στιγμή, όταν δεν επαρκεί η αστυνομία.

Η αντιμιλιταριστική σκέψη προσπαθεί να ξεριζώσει και να υπερβεί αυτήν τη φρικτή αντινομία. Θέλει να δείξει ότι τα όρια της συνέργειας, της παραίτησης και της εμπύθισης σε κάθε καθεστώς έχεις την υποχρέωση να τα θέτεις και να τα επεκτείνεις ή να τα περιορίζεις εσύ, μόνος, μόνη, με όσους και όσες μπορείς. Αντιλαμβάνεται η σκέψη αυτή ότι ο στρατός και οι συμβολισμοί του χρειάζονται την ενσώματη συμμετοχή στο τελετουργικό του φόνου ή έστω την αποδοχή του ως αναγκαιότητας. Γι' αυτό και τη συμμετοχή αυτή την αρνείται ευθέως.

Απολογία Μιχάλη Τόλη

Θέλω να σας ευχαριστήσω που με συλλάβατε τον Ιούνιο. Και αυτό, γιατί με αφορμή τη δικιά μου σύλληψη εκατοντάδες νέοι, τόσο στα Γιάννινα, όσο και σε άλλες πόλεις, κάθισαν και συζήτησαν γ' αυτό το θέμα. Βάλατε το δικό μας θέμα, το θέμα των αρνητών στράτευσης, στα στέκια τα νεολαιίστικα, τα πανεπιστημιακά, στα σχολεία. Οι δικές μας οι αρνήσεις νομίζετε ότι πέφτουν από τον ουρανό, παρόλα αυτά υπάρχει ένα νήμα που συνδέει τις γενιές των αγωνιστών, τις εμπειρίες αντίστασης και γενικότερα τις πρακτικές. Καθόλου τυχαία, ο πρώτος ιδεολογικός αρνητής στράτευσης, ο Μιχάλης Μαραγκάκης, το 1986 κατέθεσε δημόσια τους λόγους για τους οποίους δεν ήρθε στο στρατό από τα Ιωάννινα που τότε κατοικούσε. Εσείς δεν μπορείτε να τα καταλάβετε αυτά τα πράγματα. Και αφού δεν μπορείτε να τα καταλάβετε, δεν μπορείτε να τα καταστείτε κιάλας. Οπότε πρέπει να σας ξεκαθαρίσω πως από τον Ιούνιο και μετά, που με φέρατε εδώ χειροπόδαρα, αφιέρωσα ακόμα περισσότερες δυνάμεις στην υπόθεση του αντιμilitarισμού.

Με κατηγορείτε σήμερα για μια πράξη που λέγεται “ανυποταξία σε ειρηνική περίοδο” και αυτό αποτελεί πλημμέλημα. Όμως η αλήθεια είναι πως το δικό μου το αδίκημα δεν κατατάσσεται στα δεκάδες αδικήματα που δικάζετε κάθε μέρα. Σήμερα το πινάκιο έχει 30 ανυποταξίες. Το δικό μου αδίκημα είναι μια “ειδική συνθήκη”, όπως το χαρακτήρισε ο στρατιωτικός εισαγγελέας που με είδε στις 4 Ιουνίου λίγο πριν κατεβώ στο αυτόφωρο, όταν και αιτήθηκα να αφεθώ ελεύθερος, καθότι είχα όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις. Δηλαδή είχα νόμιμη κατοικία, δεν κρυβόμουνα, έφερα μέχρι και χαρτιά από την εφορία Ιωαννίνων, ζητώντας του να πάω να κοιμηθώ σε σπίτι. Για να έρθω το επόμενο πρωί στη δίκη. Ποιά είναι αυτή η “ειδική συνθήκη” λοιπόν; Είναι το πρόταγμα της ολικής άρνησης στράτευσης. Μια πράξη καθαρά πολιτική. Σήμερα δε δικάζεται ο Τόλης, όπως δε δικάστηκε ο Εξιογλου, ο Νιώτης, ο Χατζηβασιλειάδης ή όπως δε θα δικαστεί ο Ρίτσιος τον προσεχή Ιούνιο. Σήμερα δικάζεται η πολιτική επιλογή της ολικής εναντίωσης στο μηχανισμό ο οποίος φροντίζει για την κυριαρχία και την επέκταση της τάξης των αφεντικών σε αυτόν τον πλανήτη. Αυτή η εναντίωση είναι καθολική απέναντι στο θεσμό, δεν αφορά μόνο στη θητεία. Το αδίκημα είναι πολιτικό, είναι μια πολιτική πράξη. Ας μην το ξεχνάμε αυτό, διότι ακούστηκαν από τους μάρτυρες πράγματα τα οποία είναι καθ' όλα πολιτικά και θα ακουστούν και άλλα από εμένα.

Η αλήθεια είναι πως εσείς κάνετε το παν, για να υποβιβάσετε τη δίκη και να πείτε ότι πρόκειται για ακόμα μια δίκη από τους περίπου 35.000 ανυπότακτους, τους οποίους άτυπα -με διαρροές στον τύπο- υπολογίζει το υπουργείο ότι υπάρχουν. 20.000 εκτός χώρας και 15.000 εντός. Εσείς προσπαθείτε να με χειριστείτε σαν έναν απλό ανυπότακτο για να απονομηματοδοτήσετε την

πολιτική μου πράξη. Για να σας δώσω να καταλάβετε, τις 2 μέρες του Ιούνη που με τραβολογάγατε, εμφανίστηκε μπροστά μου μια μαγική εικόνα: κανείς μα κανείς δε δήλωσε υπεύθυνος για τη σύλληψή μου. Όλοι σηκώνανε τα χέρια ψηλά, όλοι μου λέγανε “αν ήταν στο χέρι μου, δε θα ήσουν εδώ”, όλοι δηλώνανε ανεύθυνοι, η αστυνομία έλεγε “τι μας βάζει τώρα ο στρατός να κάνουμε” και ο στρατός έλεγε “δε σε συνέλαβε η στρατονομία, η αστυνομία σε έπιασε”. Μέχρι και ο στρατιωτικός εισαγγελέας Ιωαννίνων -άκουσον άκουσον- ήθελε να βρεθούμε εκτός στρατοδικείου κάποια στιγμή, για να μου εξηγήσει ότι δεν έχει κάτι προσωπικό εναντίον μου. Μέχρι και αυτός! Να βράσω την παρρησία σας, το υποτιθέμενο ηθικό σας ανάστημα και τους όρκους που δίνετε για τιμή. Διότι δεν είστε κυνικοί, δεν είστε σωστοί, ντόμπροι. Να πείτε: κοιτάξε εδώ, κύριε, εσείς είστε πολιτικός μας εχθρός και αυτό που πρεσβεύετε, αυτό που θέλετε είναι η ανατροπή αυτής της καπιταλιστικής κοινωνίας. Και να πω και εγώ: και εσείς είστε δικοί μου εχθροί. Και να πούμε και οι δυο ότι είναι μια πολιτική δίκη. Να αναγνωρίσουμε δηλαδή ότι εντός αυτού του πεδίου διεξάγεται η δίκη. Να μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας, για να προχωρήσουμε. Διότι εγώ παραδέχομαι τα λόγια του Αριστοτέλη, που αναγνωρίζει τον άνθρωπο ως ζώο πολιτικό. Εσείς το αναγνωρίζετε αυτό;

Πάμε σε ένα άλλο επίπεδο, σχετικά με το πώς προσπαθεί η εξουσία να ταπεινώσει τους αρνητές της, το οποίο έχει να κάνει με τη σημειολογία της. Δε θα έρθεις εσύ, κύριε Τόλη, στο δικαστήριο, κι ας πρόκειται για πλημμέλημα. Θα σου κάνουμε πριβέ μεταγωγή με κλούβα, για σένα μόνο. Εγώ θα στέκομαι εδώ βρόμικος, χωρίς κορδόνια, να σέρνεται το παντελόνι μου, ενώ εσείς θα είστε καθαροί, φρεσκοπλυμένοι, με τα ταγιέρ και τις γραβάτες σας, να μου κάνετε υποδείξεις ευπρεπούς ενδυμασίας, όπως μου έκανε ο πρόεδρος τον Ιούνη. Εγώ χαμηλά, στο πάτωμα, να μου κουνάτε το δάχτυλο, να με λέτε απείθαρχο και ανυπάκουο και εσείς θα είστε ψηλά, πίσω από τα γυαλιά σας, στα έδρανά σας, θα αποκοιμίστε κιόλας... Εγώ θα καταφθάνω στην αίθουσα μετά από διανυκτερεύσεις σε ανθυγιεινές και απάνθρωπες συνθήκες σε κελιά και κλούβες -στη μεταγωγή από τα Γιάννινα ως εδώ δε με αφήσατε ούτε καν να πάω να κατουρήσω-, ενώ εσείς θα έρχεστε από τα αποστειρωμένα σπίτια σας και θα τολμάτε κιόλας να μου κάνετε μάθημα πως η δική μου στάση και η προσωπική μου υγιεινή αποτελεί ύβρι για το δικαστήριό σας. Αυτό μου είπε ο πρόεδρος στο αυτόφωρο. Όλα σχεδιασμένα επακριβώς, για να μου περάσετε το μήνυμα, όπως και σε όλους τους υπόλοιπους: κοιτάξε να δείτε, κύριε Τόλη, εμείς έχουμε τη δύναμη, εμείς είμαστε το Κράτος, εμείς είμαστε αυτοί που νικάμε, εσείς ό,τι και να κάνετε είναι μάταιο...

Λίγα λόγια ακόμα πάνω στο αυτόφωρο του Ιούνη. Πήρα στα χέρια μου μια έκθεση σύλληψης που έλεγε ότι με συλλαμβάνετε στο όνομα του ελληνικού λαού. Και ρωτάω: πόσο κόστισε η μεταγωγή μου εδώ; Πόσο κόστισε όλη αυτή η κινητοποίηση των αστυνομικών; Να με συλλάβουν στα Γιάννινα οι ασφαλίτες, να με πάνε στο μεταγωγών, να με φέρουν εδώ, να με πάνε παραπέρα, να έρθουν οι άλλοι με τα αυτόματα, να έρθουν οι κλούβες; Αντί να με πάρουν

από την Πέτρου Ράλλη και να με φέρουν εδώ με ένα περιπολικό, με πήγανε πρώτα βόλτα με μεγάλες κλούβες στο ψυχιατρείο Κορυδαλλού, στις γυναικείες Κορυδαλλού, στις αντρικές Κορυδαλλού και μετά με βάλανε σε περιπολικό... Αλήθεια πόσο κοστίζουν όλα αυτά; Πόσος είναι ο μισθός σας; Πόσος είναι ο προϋπολογισμός του υπουργείου άμυνας και πόσα τα αδήλωτα κονδύλια; Αφού νοιάζεστε για τον ελληνικό λαό -όπως ισχυρίζεστε, μιας και με συλλαμβάνετε στο όνομά, του αφού εγώ του κάνω κακό του ελληνικού λαού ενώ εσείς καλό...- γιατί δεν παραιτείστε από όλα αυτά, ώστε να τα αποδώσετε στον ελληνικό λαό; Γιατί το πετρέλαιο που σας χάρισε ο Βαρδινογιάννης, για να γίνουν οι παρελάσεις της 28ης Οκτωβρίου, δεν το αποδώσατε στα σχολεία που οι μαθητές κρύνουν; Ε; Προσφάτως το ΣΤΕ αποφάσισε πως είστε ο πυρήνας του κράτους και μάλιστα θα πρέπει να σας επιστραφούν όλες οι περικοπές λόγω μνημονίου αναδρομικά. Αυτά θα τα αποδώσετε στον ελληνικό λαό; Του οποίου διατείνεστε ότι εξυπηρετείτε τα συμφέροντα, τον υπηρετείτε και τον διασφαλίζετε; Ή θα μου αρνηθείτε ότι είσατε ο πυρήνας του κράτους, ακολουθώντας τη γραμμή του αθώου, που ακολούθησαν όλοι απ'τη σύλληψη μέχρι τη μεταγωγή μου στην Αθήνα; Ερωτήματα... Θα 'ρθει η εποχή που η τάξη μας θα δικάσει εσάς. Θα τα απαντήσετε τότε.

Θέλω να πω λίγα πράγματα για μένα. Προέρχομαι από μια οικογένεια -δεν το κρύβω- που σχετίζεται με το "επιχειρείν" και ήρθα από μικρός σε επαφή με τον κόσμο των οικονομικών. Καθόλου τυχαίο άλλωστε που σπούδασα στην ΑΣΟΕΕ οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων. Υπήρχε ένας σκοπός -όχι από εμένα φυσικά- να συνεχιστεί η οικογενειακή παράδοση και με αυτόν τον τρόπο να αναπαραχθεί η καπιταλιστική τάξη. Αυτές οι σπουδές με βοήθησαν να εντυφλώσω στον τρόπο λειτουργίας της καπιταλιστικής οργάνωσης της παραγωγής και κατ' επέκταση της κοινωνίας. Από την πρώτη φάση των σπουδών μου, πρέπει να σας πληροφορήσω, είχαν ανακύψει οριακά διλήμματα, για το πώς τοποθετούμαι στον καπιταλιστικό κόσμο. Είχα 2 επιλογές: ή θα υπηρετούσα τις αξίες του κόσμου "των από πάνω", ο οποίος παράγει φτώχεια, εξαθλίωση, πολέμους, ανισότητα, διαιρέσεις, θάνατο και εκμετάλλευση -και μάλιστα από θέση διευθυντή- ή θα υπηρετούσα τις αξίες του κόσμου "των από κάτω". Που, όσο κι αν προσπαθείτε να τον καταστείλετε, αυτός ο κόσμος πασχίζει και καταφέρνει και αναδύεται. Ευτυχώς υπήρξαν οι γνωριμίες, τα διαβάσματα, οι συζητήσεις που συνεισέφεραν στο αίσθημα δικαίου που κάθε άνθρωπος έχει μέσα του. Υπήρξε επίσης και η επιθυμία να μη θάψω αυτό το αίσθημα δικαίου μαζί με τις ενοχές μου. Αυτά με οδήγησαν στην αμφισβήτηση. Ήδη από το 2003 πέρασα συνειδητά στον κόσμο "των από κάτω", αποτελώντας ταξικό προδότη του κόσμου "των από πάνω".

Απόρροια των συνειδητών μου επιλογών και αρνήσεων είναι και η σημερινή μου παρουσία εδώ, από τη θέση του κατηγορουμένου. Από το 2003 συμμετέχω ενεργά στις διεργασίες του ανταγωνιστικού κινήματος, στον πολιτικό χώρο της αντεξουσίας, τόσο στην Αθήνα, όπου κατοικούσα, όσο και στα Γιάννινα που κατοικώ από το 2007 έως και σήμερα. Στις διεργασίες

αυτές περιλαμβάνονται: παρέμβαση για θέματα πανεπιστημιακά μέσω αυτοδιαχειριζόμενου στεκιού, παρέμβαση σε όλους τους χώρους δουλειάς από τους οποίους έχω περάσει μέσα από 3 εργατικές συλλογικότητες/πρωτοβουλίες και 3 σωματεία, συμμετοχή σε αντιφασιστικές ομάδες, αντιρατσιστικές πρωτοβουλίες, συνελεύσεις καταλήψεων, στεκιών και στεγαστικών εγχειρημάτων, πρωτοβουλίες έκδοσης-εκτύπωσης-διακίνησης-αρχειοθέτησης έντυπου υλικού του ευρύτερου αντιεξουσιαστικού χώρου, αντιμιλιταριστική συλλογικότητα και πλήθος άλλων κοινωνικών-εργατικών-πολιτικών βραχυχρόνιων πρωτοβουλιών. Πάντοτε με γνώμονα κάποιες βασικές αρχές: την αυτοοργάνωση, την αντιιεραρχία, την ταξική αλληλεγγύη, την αμεσοδημοκρατία, την ισότητα και την ελευθερία. Με βάση τα όσα έχω στο μυαλό μου, από το 2003, είχα μόνο μια πόρτα που θα μπορούσα να διαβώ, όταν έφτασε το χαρτί κατατάξης. Και αυτή η πόρτα δεν είχε από πάνω τη λέξη στρατόπεδο. Για μένα η ολική άρνηση στρατεύσεως αποτελεί επιλογή ζωής. Δεν έχω κάτι να κερδίσω με το να κάνω πίσω, έχω μόνο να χάσω, δε βγαίνω πίσω από αυτήν την πόρτα, να το ξέρετε. Οι συνειδητές μου πολιτικές επιλογές με καθιστούν κομμάτι ενός ευρύτερου χώρου, γι' αυτό και σήμερα δεν είμαι μόνος μου εδώ. Πέρα από τον κόσμο που υπάρχει σήμερα εδώ, πέρα από σχεδόν όλες τις πόλεις της χώρας, οι οποίες συμμετείχαν στην καμπάνια αλληλεγγύης, υπάρχει κόσμος -άγνωστος σε εμένα- που έχει καρφωμένα τα μάτια του σε αυτή εδώ τη δίκη. Υπάρχουν για παράδειγμα αντιμιλιταριστές αναρχικοί από το Ζάγκρεμπ, το Μόσταν και το Βελιγράδι, που με κοινή τους δήλωση με στηρίζουν. Όχι εμένα ως άτομο, αλλά την πολιτική μου επιλογή να αρνηθώ το στρατό. Άνθρωποι οι οποίοι έχουν βιώσει στο πετσί τους το τι θα πει πόλεμος. Έγινε στα σπίτια τους, μάλιστα δύο πόλεμοι. Αυτό λοιπόν λέγεται αλληλεγγύη και δε πρόκειται να το καταλάβετε εσείς. Η αλληλεγγύη είναι μεταξύ των αγωνιζόμενων. Είναι εκείνο το αίσθημα που, όταν είσαι μόνος σου στο κελί, όταν σε τραβάνε στα αυτόφωρα, όταν σου ρίχνουν δχίλιαρα μπορεί να σε κάνει να έχεις δύναμη. Έχεις την αίσθηση του δίκαιου, γιατί έχεις την αίσθηση της αλληλεγγύης. Αλήθεια, μιας και μιλάμε για σχέσεις αλληλεγγύης, εσάς ποιοί σας κάνουν παρέα; Πόσοι σας πλησιάζουν αληθινά και δε θέλουν να επωφεληθούν από τον τίτλο σας, τον μεγάλο, που, όταν θα κάτσει μια στραβή, δε θα σας πετάξουν; Ποιοί άραγε;

Ας περάσουμε όμως και στα της δίκης. Μου στέλνετε σωρηδόν χαρτιά στο σπίτι, τα οποία καταλήγουν σωρηδόν στον κάλαθο των αχρήστων. Μου λέτε πως έχω υποχρέωση απέναντι στην πατρίδα, πως είναι καθήκον μου να συνεισφέρω στην άμυνα του έθνους. Μου λέτε επίσης πως το επιβάλλει ο νόμος, πως το προβλέπει το σύνταγμα, πως αυτό αφορά καθολικά κάθε πολίτη της χώρας. Πάμε, λοιπόν, να μιλήσουμε για αυτά τα θέματα.

Ας μιλήσουμε για το καθήκον. Εάν πρόκειται για καθήκον και μάλιστα υψηλής ηθικής τάξης, θα έπρεπε να αφορά όλους, έτσι δεν είναι; Χωρίς διακρίσεις; Και κάνω την εξής απλή ερώτηση: γιατί υπάρχει μισθός στους караβανάδες όλων των βαθμίδων, ενώ εμείς οι κληρωτοί θα πρέπει να έρθουμε υποχρεωτικά και να πολεμάμε αφιλοκερδώς για ανώτερα ιδανικά; Δεν εισάγει

ο μισθός μία διάκριση; Ας το δούμε και λίγο επεκτατικά: έχουμε έναν караβανά, ο οποίος πληρώνεται για να προστατέψει -σε περίπτωση πολέμου- τις γυναίκες του έθνους από τον κακό βιαστή τούρκο. Παίρνει μισθό γι' αυτό. Η κάθε υπηρεσία που προσφέρει σε καιρό πολέμου θα προσφερθεί προς όλο το γένος των ελλήνων -τον ευχαριστούμε τον άνθρωπο...-, αλλά πρώτα και κύρια θα προστατέψει τη δικιά του γυναίκα, τη δικιά του κόρη, τη δικιά του μάνα. Προσωπικά δηλαδή θα παρασχεθεί η υπηρεσία. Σε καιρό ειρήνης, αν βιαστεί η γυναίκα του, θα ζητήσει μισθό για να την προστατέψει; Τόσο ποταπός είναι; Εσείς, που υπηρετείτε, υποτίθεται, το λαό, την πατρίδα, τη συνοχή και την ευνομία της χώρας, που μας προστατεύετε από ένα διαφορετικό μετερίζι από ό,τι οι ένστολοι, που προστατεύετε τις αξίες του πολιτισμού μας από τους κακούς μας γείτονες-εχθρούς που τις επιβουλεύονται, πώς καταδέχεστε και παίρνετε μισθό και δεν παραιτείστε από αυτόν; Με δικάζετε τώρα και δε θα μου αναγνωρίσετε ανώτερα κίνητρα, ενώ εσείς προσφέρετε στην πατρίδα έχοντας αυτό το ποταπό και ταπεινό κίνητρο: μια χούφτα χαρτονομίσματα; Ωραίο καθήκον! Εγώ θα προτείνω, αφού η θυσία προς την πατρίδα είναι καθήκον και αρετή, να παραιτηθείτε από τους μισθούς σας, για να μας δώσετε και εμάς το καλό παράδειγμα. Να πειστούμε και να έρθουμε φαντάροι, γιατί με πρόστιμα, δχίλιαρα, φυλακίσεις, αυτόφωρα δε θα καταφέρετε τίποτα.

Ας πιάσουμε το ζήτημα της υποχρέωσης. Μας μιλάτε για υψηλό καθήκον, για εθνικό φρόνημα, για ανώτερα ιδανικά, ότι πρέπει να προστατέψουμε βωμούς και εστίες, τα οστά των προγόνων. Και αυτό θα πρέπει να γίνεται υποχρεωτικά, όχι οικειοθελώς; Εγώ, αν αντιληφθώ ότι το σπίτι μου κινδυνεύει από πυρκαγιά, θα πρέπει κάποιος να με αναγκάσει υποχρεωτικά να πάω να το προστατέψω; Δε θα πάω οικειοθελώς; Αν δεν πάω, κακό του κεφαλιού μου! Δε θα έπρεπε, αφού τον μηχανισμό του στρατού τον φτιάξαμε "όλοι μας" για την "προστασία μας", να πηγαίνουμε εθελοντικά, μιας και αναγνωρίζουμε την αναγκαιότητά του; Τι φοβάστε; Πήγαμε στα σχολεία της εθnikοφροσύνης και μάθαμε για την αντικειμενική ιστορία, για τα δίκαια "του έθνους μας", οπότε γιατί να μην πάμε εθελοντικά και να μας πηγαίνετε με το ζόρι; Η' μήπως συμβαίνει κάτι άλλο; Μήπως αυτόν τον μηχανισμό, τελικά, δεν αποφασίσαμε "όλοι μαζί" να τον φτιάξουμε; Μήπως, εν τέλει, αυτός ο μηχανισμός δεν υπηρετεί "τα δικά μας" συμφέροντα, "τη δική μας" υπόθεση; Για να απαλλαχθούμε απ' τα ζιζάνια τα οποία εισάγω στο δικαστήριο -κρίμα που δεν υπάρχουν εδώ άλλοι κληρωτοί από άλλες υποθέσεις για να ακούσουν τα λόγια μου-, γιατί δεν κάνετε τη θητεία εθελοντική, ώστε να δούμε πόσοι θα παρουσιαστούν στην πρωινή έπαρση της σημαίας; Μήπως δεν είναι και τόσο μεγάλο το στρατόπεδο της εθnikοφροσύνης; Να γίνει αυτό, να πειστούμε εμείς για την αυταπάρανηση των ανθρώπων που πηγαίνουν, να έρθουμε κι εμείς οικειοθελώς, όχι υποχρεωτικά. Να μας υποχρεώνει μόνο η συνείδησή μας, για να χύσουμε κι εμείς τις ρανίδες του αίματός μας σε αυτό το δεντράκι που λέγεται ελληνικό έθνος. Να το ποτίσουμε και εμείς, αφού πρώτα μας το δείξετε εσείς με αυταπάρανηση...

Ένα άλλο στοιχείο που αναφέρουν τα χαρτιά: μιλάτε για καθολικότητα αυτής της υποχρέωσης.

Ο 2ος μάρτυρας περιέγραψε πώς διάφορα τέκνα ξεμπερδεύουν από αυτό που λέγεται υποχρέωση. Τα βύσματα δηλαδή. Όλοι τα έχουμε ακουστά. Οπότε δε θα πω πολλά για αυτή την κατηγορία των ανθρώπων. Θα κάνω όμως την εξής ερώτηση: στην κρίση των Ιμίων πόσοι κληρωτοί πήγανε στην πρώτη γραμμή και πόσοι караβανάδες; Απ' τους караβανάδες, πόσοι ήταν οι υψηλόβαθμοι που πήγανε να προτάξουνε τα στήθη τους στον κακό τούρκο και δε μείνανε στη θαλπωρή του γραφείου τους, εδώ μέσα, να κάνουν εικονικό πόλεμο και παζαρέματα στα τραπέζια των διαπραγματεύσεων με τις ζωές των κοροΐδων; Και κάτι ακόμα: μπορείτε να με διαφωτίσετε για το πόσοι ηγέτες της πατρίδας πέσανε νεκροί στα πεδία των μαχών; Προσπαθώ να βρω κάποια στοιχεία, για να τα συγκρίνω με τους νεκρούς τους άλλους, τους απλούς, τους κληρωτούς. Όταν μιλάω για ηγεσία, μιλάω για θρησκευτική, στρατιωτική και πολιτική. Έχετε τέτοια στοιχεία; Είναι εδώ σε αυτά τα κτήρια η διεύθυνση ιστορίας του στρατού, να στείλετε έναν φαντάρο να μας τα φέρει ή είναι κάπου αλλού; Τα θέλω αυτά τα στοιχεία. Εντάξει, εγώ τώρα μπορεί να σας ειρωνεύομαι και θα το σταματήσω εδώ, αλλά θα συνεχίσω λέγοντας πως αυτοί οι οποίοι σκοτώνονται στους πολέμους δεν προέρχονται καθολικά από το κοινωνικό σώμα. Αυτοί που σκοτώνονται στους πολέμους είναι αυτοί που με το ζόρι ο στρατός υπάγει στις τάξεις του, με την απειλή κυρώσεων. Όσες αναπηρικές συντάξεις και να δώσετε, όσες παρελάσεις κι αν κάνετε για τους απόμαχους του πολέμου, όσους ανδριάντες κι αν στήσετε για τον άγνωστο στρατιώτη η αλήθεια είναι μία: οι αφεντάδες αυτού του κόσμου, για να λύσουν τις μεταξύ τους διαφορές, βάζουν τους υπηκόους τους να σκοτώνονται για λογαριασμό τους. Έψαξα και βρήκα ένα ιστορικό παράδειγμα. Στο 2ο παγκόσμιο πόλεμο, το "έπος της Αλβανίας", τον τελευταίο πόλεμο που ο ελληνικός στρατός αναγνωρίζει ότι επίσημα συμμετείχε, έψαξα να βρω πόσοι ήταν οι υψηλόβαθμοι οι οποίοι σκοτώθηκαν. Βρήκα μόλις έναν! Θα πω πώς πέθανε, γιατί έχει σημασία. Μιλάμε για την Ελλάδα του 1940, για μια Ελλάδα που -χαρακτηριστικά- το 1937-38 οι δαπάνες του ΑΕΠ προοριζόμενες για στρατιωτικές ανάγκες ήταν στο 31%. Οπότε μιλάμε για πάρα μα πάρα πολλούς στρατηγούς, υποστράτηγους, συνταγματάρχες -δεν ξέρω και πως λέγονται- εν υπηρεσία αλλά και απόστρατοι, να θέλουν στρατιώτες να τους διοικήσουν. Αυτοί λοιπόν οι στρατηγοί, οι υποστράτηγοι, οι μεγάλοι και τρανοί, δεν ήταν τόσο ενθουσιώδεις, όπως τα κοροΐδα που είχανε από κάτω. Αναφέρομαι στην περίπτωση του υποστράτηγου Γεώργιου Παπαστεργίου. Τέθηκε επικεφαλής της 5ης μεραρχίας που περιελάμβανε περίπου το σύνολο των φαντάρων που προερχόταν από την Κρήτη. Η 5η μεραρχία Κρήτης χώθηκε στον πόλεμο το γενάρη του '41 επιτιθέμενη στο μέτωπο του Τεπελενίου και στο μέτωπο της Κλεισούρας. Το μέτωπο όμως κόλλησε και πάνω από 3.500 φαντάροι πέθαναν σε 15 μέρες. Συνολικά η 5η μεραρχία έχασε περίπου το 40% της συνολικής της δύναμης, χωρίς να πεθάνει ο κύριος Παπαστεργίου. Ο κύριος Παπαστεργίου μέχρι τις 29 απρίλη του 1941 ήταν χαρούμενος, διότι έφυγε από το μέτωπο, δε σκοτώθηκε ο άνθρωπος και πήγε στην Κρήτη. Τι έπαθε τότε; Τον πέτυχε ο πατέρας ενός φαντάρου και του λέει "πού είν' τα παιδιά μας ρε;" -μάλλον θα ήταν εθνοπροδότης ο πατέρας, θα ήταν στο ξυπόλυτο τάγμα...- και τον καθάριζε τον υποστράτηγο υπό τη γενική επιδοκιμασία όσων παρακολουθούσαν. Τα

υπόλοιπα παιδιά, όσα δεν πέθαναν στο μέτωπο της Αλβανίας, τα κορόιδα της ιστορίας που λέγαμε πιο πριν, κατέλιξαν περπατώντας στην Αθήνα του λιμού να πεθάνουν από πείνα. Αυτοί είναι, λοιπόν, εκείνοι που καλούν εμάς να πεθάνουμε για ιδανικά, ενώ αυτοί τη σκαπουλάρουν.

Τώρα θα πω κάποια πράγματα για το έθνος και την πατρίδα, τα οποία αναφέρετε μεσα στα χαρτιά κατάταξης πως πρέπει να υπηρετήσω. Από θέση συνείδησης δεν αναγνωρίζω τον εαυτό μου ως μέλος μιας φαντασιακής κοινότητας, η οποία βασίζεται σε αυθαίρετες και κατασκευασμένες σημασίες, όπως ο δεσμός αίματος, το κοινό έδαφος, το κάλλος των αρχαίων προγόνων, το ένδοξο παρελθόν και το ακόμα ενδοξότερο μέλλον της φυλής “μας”. Το ότι έχω γεννηθεί στα Γιάννινα και όχι στο Τεπελένι είναι καθαρή τύχη. Το ότι αυτό το σημείο -τα Γιάννινα- ανήκει στην επικράτεια του ελληνικού κράτους-έθνους και όχι στην επικράτεια του αλβανικού κράτους-έθνους είναι ζήτημα ιστορικής εξέλιξης του ενδοκαπιταλιστικού ανταγωνισμού και ζήτημα της ιστορικής εξέλιξης του ταξικού ανταγωνισμού, πράγματα, φυσικά, που δεν μπορούμε να αναλύσουμε εδώ. Το γεγονός ότι εγώ γεννιέμαι σε ένα τόπο δε σημαίνει αναγκαστικά a priori ότι είμαι αυτομάτως σύμμαχος με οποιονδήποτε βρίσκεται εντός της επικράτειας του κράτους που διοικητικά ελέγχει -εκείνη τη χρονική περίοδο- το συγκεκριμένο μήκος και πλάτος. Και δε σημαίνει ταυτόχρονα πως είμαι εχθρός με οποιονδήποτε έτυχε να γεννηθεί εκτός αυτής της επικράτειας. Το έθνος, τόσο ως έννοια όσο και ως οντότητα, λειτουργεί στη βάση του να αποκλείει και όχι να περικλείει. Το έθνος, ως φαντασιακή κοινότητα, έχει ανάγκη από κατασκευασμένους εχθρούς, για να πετυχαίνει έτσι την κατασκευασμένη και επιβαλλόμενη εσωτερική του συνοχή. Αφέντες και δούλοι, όλοι μαζί, έλληνες είμαστε, πάμε να σκοτώσουμε αφέντες και δούλους, όλους μαζί, τούρκους. Τι κι αν ο αντίστοιχος τούρκος είναι στην πλατεία Ταξίμ και τα βάζει σήμερα-χτες με το κράτος του, όπως κάναμε εμείς το 2008 με τη δολοφονία του Γρηγορόπουλου; Για το στρατό είμαστε εχθροί. Για το έθνος, για την πατρίδα είμαστε εχθροί. Όχι, δεν είμαστε εχθροί! Το έθνος επιθυμεί να συγκαλύπτει τις εσωτερικές αντιθέσεις της κοινωνίας, τις ταξικές αντιθέσεις και συμφέροντα. Όμως υπάρχουν, δεν μπορούν να κρυφτούν! Για εμένα πατρίδα είναι ο γεωμετρικός τόπος των γεωγραφικών σημείων που έχουν την εξής ιδιότητα: σε όλα αυτά τα σημεία ασκείται ο κώδικας της κυριαρχίας των αφεντικών ενάντια στις υποτελείς τάξεις. Το χωράφι αυτό, που ονομάζουν πατρίδα και το διαφεντεύουν τα αφεντικά, δεν ανήκει στους προλετάριους, δεν ανήκει στους εκμεταλλευόμενους, δεν ανήκει στους καταπιεσμένους. Οπότε μη μου ζητάτε να προστατέψω το εδαφικοποιημένο κάτεργο των ταξικών μου εχθρών και μάλιστα σε βάρος των ταξικών μου αδελφών, που έτυχε να βρίσκονται σε ένα άλλο εδαφικοποιημένο κάτεργο.

Εσείς από την πλευρά σας, ως υπηρέτες του κράτους, ως κράτος, ως καρδιά του κράτους, κατά το ΣΤΕ, είστε τόσο σίγουροι για το καθεστώς σας, για τη διανοητική μας ένδεια και για την παντοδυναμία σας, που ακόμα επιτρέπετε να διδάσκονται πράγματα στα σχολεία, τα οποία εάν κάποιος τα ψάξει μπορούν να χρησιμοποιηθούν εναντίον σας. Αρκεί φυσικά να μπορεί

κάποιοι -μέσα στην ιδεολογική σαπίλα- να τα δει, να τα διατάξει σε μια σειρά αντιδογματικής, μη ορθόδοξης και μη κυρίαρχης αφήγησης, για να μπορέσει να τα βάλει απέναντι σας. Αυτό απαιτεί κόπο και ρώμη, για να σηκώσεις τις ευθύνες, τα βάρη και τις συνέπειες. Όχι συνέπειες όπως το δχίλιαρο, αλλά στη συνείδηση, πως είσαι συμμετοχος που ο κόσμος είναι σε αυτό το χάλι, ενώ θα πρέπει να είσαι εσύ συμμετοχος, για να πάει ο κόσμος μπροστά. Για να δούμε κάποια τέτοια στοιχεία.

Δε θυμάμαι πόσες δασκάλες -απ' τα τρυφερά χρόνια του νηπιαγωγείου και του δημοτικού- μας είχαν βάλει να τραγουδήσουμε το "αν όλα τα παιδιά της γης ενώνανε τα χέρια" ή πόσες προτροπές για ειρήνη είχαμε ακούσει ή πόσες ζωγραφιές ζωγραφίσαμε και εκθέσεις γράψαμε ενάντια στον πόλεμο, σε μια προσπάθεια να μας εμψυχήσουν φιλειρηνικά αισθήματα, πάντοτε βάσει των παιδαγωγικών κατευθύνσεων, που ερχότανε από το υπουργείο. Μας κάνετε θρησκευτικά, μας πηγαίνατε στα κατηχητικά και στις εκκλησίες και μας λέγατε "αγαπάτε αλλήλους". Χτίζατε ένα κλίμα τρυφερότητας και αδελφосύνης, «ενάντια στη βία» που μας προετοιμάζε και μας ζύμωνε να αναζητούμε την ειρηνική επίλυση των διαφορών. Και καθώς μεγαλώναμε, μας είπατε μια στιγμή: α, αυτό μπορεί να συμβεί μόνο με το όπλο και τον πόλεμο! Είναι δηλαδή σαν να λέμε σε κάποιον να υπερασπίσει την παρθενία με το να συνουσιάζεται διαρκώς... Τέτοιο είναι το σχήμα της σκέψης σας. Κι όμως, θυμάμαι πολύ καθαρά τα πλάνα από την τηλεόραση στον πρώτο πόλεμο στο Ιράκ -όταν ήμουν μόλις 8 χρονών- τους μεγάλους να λένε "ο πόλεμος γίνεται για το πετρέλαιο..." και εμείς να πιθηκίζουμε φωνάζοντας "πύραυλος πάτριот" και "πύραυλος σκούντ", ενώ παίζαμε ξύλο στην αυλή του σχολείου.

Στο γυμνάσιο, εν συνεχεία, μας διδάξατε υποχρεωτικά την Ιλιάδα. Προφανώς και θα θέλατε να κρατήσουμε από τον Όμηρο μόνο το μεγαλείο των αρχαίων ελλήνων, των οποίων είμαστε απευθείας γνήσιοι απόγονοι, 100% με τεστ dna... Αλλά ο Όμηρος -διαβάζοντάς τον από μια αντιδογματική σκοπιά- μας πρόσφερε, τουλάχιστον από όσο γνωρίζω, την πρώτη αναφορά παγκοσμίως στον επεκτατικό πόλεμο. Όσο κι αν επινοήθηκε ο μύθος της ωραίας Ελένης, αυτός ο πόλεμος συνέβη για καθαρά οικονομικούς λόγους. Για τα οφέλη, υλικά ή άυλα, που προκύπτουν από την κατοχή ζωνών επιρροής, πλουτοπαραγωγικών πηγών, εδαφών, θαλασσών, αιθέρων, αγορών, εμπορικών δρόμων, δρόμων μεταφοράς ενέργειας προσφάτως και -φυσικά- την κατοχή και διαχείριση ανθρώπινων χεριών. Δε χρειάζεται να αναφέρω πως η ανθρώπινη εργασία είναι ο μοναδικός τρόπος παραγωγής πλούτου πάνω στον πλανήτη. Τι είχε η Τροία που το θέλανε οι Αχαιοί; Γεωστρατηγική θέση. Ήλεγχε τα στενά που ενώνουν τη Μεσόγειο με τη Μαύρη θάλασσα. Πράγμα που μας ενδιαφέρει και στις σημερινές εξελίξεις με την Ουκρανία. Ήλεγχε τον εμπορικό δρόμο που ενώνει την Ασία με την Ευρώπη. Είχε πλούσια εδάφη που παρήγαν σιτηρά και υπέδαφος πλούσιο σε μεταλλεύματα που ήταν εκμεταλλεύσιμα με τις τεχνικές δυνατότητες της εποχής. Τότε οι αρχαίοι πρόγονοί σας είχανε υπηρετήσει πιστά το δόγμα του επεκτατισμού, πράγμα που εσείς -ως γνήσιοι απόγονοί τους- συνεχίζετε μέσω

του στρατού σας.

Ο πόλεμος δεν άλλαξε στην ουσία του από την εποχή του Ομήρου, παρά μόνο στην περιπλοκότητα, στις εκφάνσεις, στις αφορμές του. Η απόκτηση, διατήρηση και επέκταση των οικονομικών συμφερόντων ήταν πάντοτε στο επίκεντρο των πολεμικών συρράξεων. Όλα αυτά τα συμφέροντα διακυβεύονται στον πόλεμο. Θέλετε να δούμε ποια από αυτά είναι και δικά μου; Για να προσπορίζομαι, πουλάω την εργατική μου δύναμη, είμαι ένας προλετάριος του καπιταλιστικού κόσμου. Δεν έχω καμιά περιουσία που να χρήζει προστασίας, καμιά από τις χιλιάδες επενδύσεις στα Βαλκάνια, κανένα υποκατάστημα τράπεζας στη Σερβία, καμιά Finansbank θυγατρική τράπεζα στην Τουρκία, κανένα βενζινάδικο ΕΚΟ στη Μακεδονία, καμιά εταιρία τηλεπικοινωνιών στη Ρουμανία, κανένα μεταλλείο στο Κόσοβο, κανένα φασονάδικο στην Αλβανία, κανένα κατασκευαστικό έργο στη Βουλγαρία, κανένα συμβόλαιο εξόρυξης υδρογονανθράκων στα Γιάννινα, στο Κατάκολο ή στην Αδριατική που να χρηζει άμεσης διευθέτησης της ΑΟΖ με την Αλβανία, καμιά φυτεία με όπιο στο Αφγανιστάν, κανένα συμβόλαιο εξαγοράς δικτύων υδροδότησης στη Λιβύη, κανένα συμβόλαιο ανοικοδόμησης στο Ιράκ, ούτε διαθέτω βιομηχανία όπλων. Ποια από όλα αυτά τα συμφέροντα, που, όταν θα κινδυνέψουν, θα πάει ο ελληνικός στρατός να τα προστατέψει προς όφελος των ελληνικών αφεντικών, αφορούν σε εμένα; Τι βάζει εμένα μαζί με αυτούς τους ανθρώπους κάτω από την ίδια στέγη που ονομάζεται έθνος ή πατρίδα; Ως προλετάριος και ελευθεριακός κομμουνιστής δε θα μπορούσα να υπηρετήσω το μηχανισμό που προασπίζεται και επεκτείνει τα συμφέροντα των δυναστών μου, σε επίπεδο προσωπικό ή τάξης, εντός και εκτός των συνόρων.

Μου λέτε όμως ότι είναι υποχρέωσή μου βάσει νόμου και πως δεν πρέπει να τον παραβώ, διότι ακολουθούν κυρώσεις σαν τη σημερινή. Και δεν το λέτε μόνο εσείς, το επικαλούνται και άλλοι, όταν μας λένε: “πού πάτε να τα βάλετε με το νόμο; Πάρτε ένα τρελόχαρτο να τελειώνετε, μη βάζετε το κεφάλι σας στον ντορβά”. Αυτό το αντεπιχείρημα ανοίγει μια μεγάλη συζήτηση σχετικά με τη φύση και την ουσία νόμου, την ετερονομία και την αυτονομία, την υπακοή στο νόμο, την αντιμετώπιση των αμφισβητιών του νόμου. Θα σας κάνω τη χάρη να μιλήσω και για αυτά τα θέματα, διότι εσείς με φέρατε χειροπόδαρα εδώ και προφανώς θα θέλατε πάρα πολύ να με ακούσετε. Έχουμε πολλά να πούμε ακόμη... Στην πρώτη λυκείου -για να επιστρέψουμε σε όσα μας διδάσκετε και τα οποία οφείλουμε να τα στρέψουμε εναντίον σας- μας δώσατε την ευκαιρία να γνωρίσουμε την Αντιγόνη, μέσα από τη μάχη της ενάντια στον νόμο του Κρέοντα, και στην τρίτη -για αυτούς που επέλεξαν θεωρητική κατεύθυνση- το σοφιστή Θρασύμαχο που καταθέτει τις θέσεις του για το νόμο στην Πολιτεία του Πλάτωνα. Ο Θρασύμαχος είναι πολύ ξεκάθαρος για τη φύση του νόμου λέγοντας: “Εγώ ισχυρίζομαι ότι το δίκιο δεν είναι τίποτε άλλο παρά το συμφέρον του ισχυρού”. Συνεπώς το ποιος ορίζει το νόμο καθορίζεται από την ισχύ που διαθέτει. Τον νόμο δεν τον έχουν ορίσει οι αδύναμοι, την προστασία των οποίων ξεδιάντροπα επικαλείται ο νομοθέτης, για να επιβάλει στις πλάτες τους τις συνέπειες του νόμου.

Ζούμε σε μια καπιταλιστική, ιεραρχική, πατριαρχική κοινωνία. Είναι ξεκάθαρο ποιος νομοθετεί και ποιου το συμφέρον εξυπηρετείται από τον νόμο. Σίγουρα όχι το δικό μου, όχι της τάξης μου. Το να εφαρμόσω τον νόμο, υπακούοντας στις προσταγές του, είναι σαν να εξυπηρετώ τα συμφέροντα των ισχυρών που έφτιαξαν τον νόμο άρα των εχθρών μου. Δεν τρελάθηκα ακόμα.

Η αμφισβήτηση του νόμου και της σημασίας του μέσα στην κοινωνία ουσιαστικά θέτει βαθύτερα ζητήματα, όπως ποιος αποφασίζει, για ποιους και γιατί. Με δυο λόγια, αμφισβητώντας κάποιος το νόμο αμφισβητεί την υπάρχουσα θέσμιση της κοινωνίας. Κάτι που παραδειγματικά συμβαίνει με τη στάση της Αντιγόνης με αφορμή το άταφο κορμί του Πολυνείκη. Οι στίχοι που παραθέτει ο Σοφοκλής αγγίζουν ένα μεγάλο εύρος θεμάτων, που, όσο κι αν φαίνεται παράξενο, έχουν σχέση με την ολική άρνηση στρατεύσης.

Πρώτο ζήτημα: η οργή της εξουσίας απέναντι στους αμφισβητίες της. Μιλάνε οι εξουσιαστές προς τους αμφισβητίες, λες και αμφισβητείται η φυσική τάξη πραγμάτων του πλανήτη. Το βλέπουμε αυτό στο στίχο 453, όπου ο Κρέοντας απευθύνεται στην Αντιγόνη και της λέει “και τόλμησες να παραβείς το νόμο;”. Στο στίχο 475 και πάλι ο Κρέοντας προς την Αντιγόνη “δε γίνεται να σηκώνει κεφάλι ποτέ ο δούλος των άλλων”. Στο στίχο 655 λέει ο Κρέοντας προς το γιό του Αίμωνα “Όποιος αυθαιρετεί, όποιος τους νόμους πατάει κι όποιος στοχάζεται τους άρχοντες να δρασκελίσει, μην περιμένει να του δώσουμε στεφάνι”.

Δεύτερο ζήτημα: η σημασιοδότηση των εννοιών και των αξιών σε μια κοινωνία δεν προκύπτει συλλογικά και ελεύθερα, αλλά είναι πάντοτε αποτέλεσμα της ισχύος που διαθέτει η εξουσία. Οι νόμοι και οι θεσμοί δεν απολαμβάνουν συμφωνίας από όλον τον πληθυσμό, αλλά αποσπούν τη συναίνεση διά του φόβου της δύναμης που έχει η εξουσία, τα κατασταλτικά μέσα. Λέει για την πράξη της η Αντιγόνη προς τον Κρέοντα στο στίχο 502 δείχνοντας το χορό “και τούτοι ‘δω θα μολογούσαν πως τους άρεσε, αν δε τους έφραζε το στόμα ο φόβος. Αλλά η τυραννία, κοντά στ’ άλλα καλά της, ό,τι θέλει κάνει κι ό,τι θέλει λέει”.

Τρίτο ζήτημα που ανακύπτει: η αντίσταση βασίζεται στη δημιουργία και διάδοση νέων σημασιών, ανώτερων των ήδη κατασκευασμένων του κόσμου της εξουσίας και αυτό γίνεται μόνο δια του σώματος των αντιστεκόμενων. Αντιστέκεται η Αντιγόνη στο νόμο, λέει πως η δικιά της σημασία είναι ανώτερη της σημασίας του άρχοντα, παίρνει τις συνέπειες για αυτό και το εκφράζει στο στίχο 521 “ζω για να αγαπώ και να αγαπιέμαι κι όχι για να μισώ”. Θέλοντας να πει ότι για εσάς σημασία έχει το μίσος και ο θάνατος, ενώ για εμάς η αγάπη.

Συμπερασματικά, για να κλείσω την αναφορά μου στα φιλοσοφικά ζητήματα περί Δικαίου, τοποθετώντας τα στην άρνηση εκτέλεσης καθήκοντος, η δίωξή μας δεν πέφτει από τον ουρανό. Αργά ή γρήγορα θα συνέβαινε. Ξέραμε ότι θα βρεθούμε μπροστά στην οργή σας

και τις συνέπειες των πράξεών μας, όπως βρέθηκε η Αντιγόνη μπροστά στον Κρέοντα. Δεν το έκρυψε άλλωστε, μάλιστα έλεγε “πηγαίνετε και βγάλτε το βούκινο”. Το ότι οι συνομιληκοί μας δεν κάνουν τη δικιά μας επιλογή και στρατεύονται δε σημαίνει ότι συμφωνούν με τον νόμο ή ότι γουστάρουν όποτε περνούν την πύλη του στρατοπέδου. Μάλλον στην πλειοψηφία τους αναγκάζονται να το κάνουν ως αποτέλεσμα των στρωμάτων φόβου που έχουν επικαθίσει πάνω τους από την πρώτη μέρα της κοινωνικοποίησής τους σε αυτό το κράτος και κάθε κράτος. Οι ολικοί αρνητές στράτευσης θέτουμε υπό αμφισβήτηση τις αξίες και τις σημασίες της κοινωνίας και αντιπροτείνουμε τις δικές μας, με κόστος ακόμα και τη φυλάκισή μας. Για παράδειγμα, οι αρνητές επαναδιατυπώνουμε τη σημασία του κοινωνικά χρήσιμου και του κοινωνικά άχρηστου, διατυμπανίζοντας ανερυθρίαστα ότι ο στρατός είναι η πιο άχρηστη, βάρβαρη και καταστρεπτική ανθρώπινη κατασκευή από καταβολής κόσμου. Αλλά δε σταματάμε εκεί. Αγωνιζόμαστε με τις δυνάμεις μας, για να αναδείξουμε τις νέες έννοιες. Κατά μία έννοια παίρνουμε τη σκυτάλη από τη Λυσιστράτη, η οποία δήλωνε στο στίχο 495 της ομώνυμης κωμωδίας του Αριστοφάνη πως “ο πόλεμος δεν είναι αγαθό πρώτης ανάγκης”. Η Λυσιστράτη επαναδιατυπώνει νοήματα και σημασίες για την κοινωνία του τότε. Αλλά ούτε και αυτή έμεινε στα λόγια, δε φλυαρούσε, δεν τα έλεγε σε ένα καφενείο. Σε συνεργασία με τις συντρόφισσές της οργάνωσε συλλογικά την κατάληψη στο θησαυροφυλάκιο της Αθήνας, τον Παρθενώνα, με σκοπό τη διακοπή χρηματικών ροών για πολεμικές δαπάνες. Επίσης προέβη μαζί με τις συντρόφισσες σε μαζική άρνηση εκτέλεσης καθήκοντος. Ας μην επεκταθώ, γιατί φαντάζομαι θα την έχετε δει την κωμωδία.

Ας δούμε όμως και τις υποχρεώσεις των αντιμιλιταριστών. Δεν έχουμε υποχρεώσεις απέναντί σας, αλλά απέναντι στο κίνημα, στους εαυτούς μας και στις ανώτερες ηθικά αξίες που μας διακατέχουν. Πρέπει να αγωνιζόμαστε με όλα τα μέσα, για να αναδείξουμε ότι ο στρατός δεν είναι ένα ουδέτερο εργαλείο στα χέρια των πολιτικών και των κυβερνήσεων είτε πρόκειται για κυβέρνηση αστικής δημοκρατίας, στρατιωτικής χούντας, μοναρχίας ή βασιλευόμενης δημοκρατίας. Να αναδείξουμε ότι ο στρατός έχει δικιά του βούληση. Να αναδείξουμε ότι δεν είναι απλό εκτελεστικό όργανο που κάποιες φορές οι εντολές τυγχάνει να είναι “κακές”. Πρέπει να αναδείξουμε ότι δεν υπάρχουν καλοί στρατοί -ο ελληνικός- και κακοί στρατοί - όλων των εχθρών “μας”. Ο στρατός είναι προορισμένος για πόλεμο και όχι για να μοιράζει καραμέλες στα ορφανά.

Ο Clausewitz -που σίγουρα τον ξέρετε καλύτερα από εμένα- είχε περιγράψει τον πόλεμο ως “μια πράξη δίχως όρια, προϋποθέσεις και συμβατικές περιστολές, καθώς συνιστά ένα πολιτικό δολοφονικό όργανο, προορισμένο να εξαναγκάσει το συντομότερο δυνατό τον αντίπαλο να υποταχθεί”. Ποιος πιστεύει σε αυτή την αίθουσα πως, αν κληθεί ο ελληνικός στρατός να διεξαγάγει ένα πόλεμο, θα αποτελέσει εξαίρεση; Ο Αριστοφάνης έχει συμπυκνώσει τα αίτια του πολέμου στη στιχομυθία Λυσιστράτης και Πρόβολου. Ο Πρόβουλος ήταν υπεύθυνος πρόνοιας

και είχε πάει στον Παρθενώνα να πάρει χρήματα, για να αγοράσει ξυλεία για ναυπήγηση πολεμικών πλοίων. Από το στίχο 486 και έπειτα γράφει ο Αριστοφάνης: Λυσιστράτη "στο χέρι βάλουμε της πόλης το χρυσάφι, για να μην κάνετε τον πόλεμο για χρήματα", Πρόβουλος "μπα, για το χρήμα πολεμάμε;", Λυσιστράτη "γι' αυτό και μόνο ξεσηκώνονται οι άνθρωποι. Για να μπορεί να κλέβει ο κάθε Πείσανδρος. Όσοι κατέχουν εξουσία και καρέκλα μες στην αναμπουμπούλα χαίρονται. Ας κάνουν τώρα ό,τι θέλουν, στη χούφτα τους χρυσάφι δε θα πιάσουνε ποτέ". Ποιος πιστεύει σε αυτή την αίθουσα ότι ο ελληνικός στρατός μάχεται για διαφορετικά πράγματα από αυτά που συμπύκνωσε ο Αριστοφάνης στην παραπάνω στιχομυθία;

Ο στρατός, όσο χρονικό διάστημα δεν πολεμάει κάνοντας πράξη τα λόγια των Clausewitz και Αριστοφάνη, οργανώνει τις δυνάμεις του, ώστε να μπορεί να πολεμήσει. Ζυμώνει την κοινωνία με την αναγκαιότητα του πολέμου, προετοιμάζει σωματικά, διανοητικά, συναισθηματικά την κοινωνία, άντρες και γυναίκες όλων των ηλικιών, ώστε να συμμετάσχουν -ο καθένας από το πόστο του στη γραμμή παραγωγής μαζικού θανατικού- στην πολεμική αναμέτρηση, όταν και όποτε αυτή έρθει. Σε καιρούς ειρήνης, δηλαδή, φροντίζει για τη διάχυση του μιλιταρισμού ή, για να το πούμε αλλιώς, για το ποσοστό της στρατιωτικοποίησης της κοινωνικής ζωής.

Θα μπορούσαμε για μέρες να μιλάμε για την εσωτερική λειτουργία του στρατού. Αλλά δε θα το κάνω τόσο γιατί άλλοι αρνητές κατά το παρελθόν έχουν τοποθετηθεί σε παλαιότερα δικαστήρια, όσο γιατί αναφέρθηκαν σε αυτά και οι μάρτυρες σε αυτή τη δίκη. Νιώθω όμως μια εσωτερική υποχρέωση να αναφέρω -κι όχι να αναλύσω- διάφορα γεγονότα που καταρρίπτουν στη στιγμή τους μύθους, με του οποίους η κυρίαρχη αφήγηση έχει ντύσει τον ελληνικό στρατό.

Ο ελληνικός στρατός έχει δράσει επεκτατικά. Αυτό αποδεικνύουν όλοι οι χάρτες από το 1830 -έτος ίδρυσης του ελληνικού βασιλείου- έως σήμερα, με πιο χαρακτηριστική την απόπειρα κατάληψης της Άγκυρας και την ήττα στο Σαγκάριο ποταμό (1919-1922). Ο ελληνικός στρατός έχει δράσει εκτός συνόρων. Αυτό αποδεικνύουν οι συμμετοχές σε εκστρατείες στην Ουκρανία (1919) ενάντια στους κακούς κομμουνιστές μπολσεβίκους, στην Κορέα (1950), στο Αφγανιστάν (2001), στο Ιράκ (1991 και 2003), στην Αλβανία (1997), στο Κόσοβο (1999) και αλλού. Σήμερα, τώρα που μιλάμε, στο στρατηγείο της Λάρισας αυτός ο φιλειρηνικός στρατός προετοιμάζεται για επέμβαση στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία. Το καλοκαίρι ο κύριος Βενιζέλος έλεγε πως πρέπει να εμπλακούμε στο Λίβανο. Τώρα ο κύριος Βενιζέλος μας λέει πως έχουμε συμφέροντα στην Ουκρανία, από τη συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή και από πιο πίσω ακόμα. Ο ελληνικός στρατός δε μένει μόνο μέσα στα στρατόπεδα, καθώς έχει επέμβει στην πολιτική ζωή τη χώρας. Αυτό αποδεικνύουν οι δικτατορίες Πάγκαλου, Μεταξά, Απριλιανών. Οι Απριλιανοί, μάλιστα, δικάστηκαν από το δικό σας μεταπολιτευτικό δημοκρατικό κράτος για την κατάλυση πολιτεύματος ως στιγμιαίο αδίκημα και όχι ως διαρκές με διάρκεια 7 ετών, ενώ το δικό μου αδίκημα το θεωρείτε διαρκές... Ο ελληνικός στρατός έχει προστατέψει την κρατική υπόσταση

και τα συμφέροντα των ανώτερων εκμεταλλευτριών τάξεων αυτής της χώρας εις βάρος των κατώτερων. Αυτό μαρτυρούν η καταστολή των εξεγέρσεων στο Λαύριο (1896 και 1906), στη Σέριφο (1916), στο Κιλελέρ και στο Τσουλάρ (1910), στη Θεσσαλονίκη (1936), στο Πολυτεχνείο (1973). Αυτό μαρτυρά η αγωνιώδης -και δυστυχώς επιτυχημένη- προσπάθεια για τη συντριβή της κόκκινης ανταρσίας το '46-'49 και το άνοιγμα των μακρονησιών και των φυλακών για τους αγωνιστές και τις αγωνίστριες. Αυτό μαρτυρά η εκπαίδευση στην καταστολή πλήθους της 71ης αερομεταφερόμενης ταξιαρχίας και η άσκηση "Καλλίμαχος" στη Νέα Σάντα Κιλκίς. Ο ελληνικός στρατός έχει δράσει ως απεργοσπαστικός μηχανισμός και ως προμηθευτής τσάμπα εργατικών χεριών προς τα αφεντικά, όταν απέναντι τους υπήρξαν συγκρουσιακοί διεκδικητικοί αγώνες κομματιών της εργατικής τάξης. Το μαρτυρούν η ανάληψη έργου μεταφοράς κατά την απεργία της ΕΑΣ, η ανάληψη έργου καθαριότητας πάμπολλες φορές κατά τις απεργίες των οδοκαθαριστών, οι επιστρατεύσεις λιμενεργατών, καθηγητών, εργαζομένων στο μετρό κλπ.

Ο ελληνικός στρατός είναι μια μαύρη τρύπα κατασπατάλησης ανθρώπινων δυνάμεων και υλικών πόρων και αυτό έχει ακόμα μεγαλύτερη σημασία για την εποχή που ζούμε. Ατέλειωτες ποσότητες του κοινωνικά παραγόμενου πλούτου -σε μορφή χρήματος- χάνεται προς όφελος της παρασιτικής κλάσας των στρατοκρατών, των караβανάδων, των εμπόρων όπλων και των μιζαδόρων μεσαζόντων. Βάσει στοιχείων του Διεθνούς Ινστιτούτου Ερευνών για την Ειρήνη της Στοκχόλμης (Sipri) το ελληνικό κράτος δαπάνησε την 25ετία 1988-2012 πάνω από 104 δις ευρώ σε στρατιωτικές δαπάνες. Το ποσό αυτό αφορά μόνο τις επίσημες φανερές δαπάνες. Υπενθυμίζω ότι μέχρι το 2004 η χώρα θεωρούνταν σε εμπόλεμη κατάσταση, οπότε υπήρχαν πιο πολλά κρυφά κονδύλια απ' ό,τι σήμερα. Ταυτόχρονα υπήρχαν τα κρυφά ταμεία, τα απόρρητα κονδύλια και τα αδήλωτα χρήματα που άλλαξαν χέρια. Επίσης, πέρα από την κρατική δαπάνη για το υπουργείο άμυνας όλα αυτά τα χρόνια, θα πρέπει πάση θυσία να προσθέσουμε τα κομμάτια του ΑΕΠ που αφορούν τις μη κρατικές δαπάνες, που αφορούν στο милитарισμό: εταιρείες παραγωγής όπλων, catering, προμηθευτές, κατασκευαστές, ερευνητικά κονδύλια στα πανεπιστήμια, υποτροφίες κλπ. Για παράδειγμα ο δικός σας ο μισθός, των στρατιωτικών δικαστών κι όχι των στρατοδικών, δεν εγγράφεται στα κονδύλια του υπουργείου άμυνας, αλλά στο υπουργείο δικαιοσύνης. Οπότε, προσθέτοντας όλα αυτά τα κομμάτια, το ποσό ανεβαίνει αστρονομικά. Για να καταλάβουμε τα μεγέθη, θα φέρω ένα παράδειγμα. Η κρατική δαπάνη για τον ΕΟΠΥΥ το 2013 ήταν 1,1 δις ευρώ, ενώ το 2014 θα το ρίχνανε στα 774 εκ. ευρώ, τα οποία εν τέλει το ελληνικό κράτος δε θα δώσει, γιατί αποφάσισε πως σαν κοινωνία δε χρειαζόμαστε ιατρική φροντίδα. Όσοι έχουν λεφτά θα πηγαίνουν στα ιδιωτικά. Στον αντίποδα, οι επίσημες στρατιωτικές δαπάνες, πάντα κατά Sipri, το 2011 ανήλθαν στα 4,82 δις και το 2012 αυξήθηκαν στα 5,09 δις. Κρίση σου λέει μετά... Για το 2013 και 2014 δεν έχουμε ακόμα στοιχεία. Τα στοιχεία αποδεικνύουν πως ο στρατός είναι πιο σημαντικός για τα ελληνικά αφεντικά και το κράτος τους απ' ό,τι η υγεία των φτωχών, των πληβείων, των αποκλεισμένων. Ακόμα ένα παράδειγμα. Το Νοέμβρη του 2013, σύμφωνα με το site arografti.gr, οι υπάλληλοι του υπουργείου εθνικής

άμυνας ήταν 88.540. Ελλιπές όμως ως στοιχείο, διότι εσείς οι 3 έχετε απογραφεί στο υπουργείο δικαιοσύνης και προφανώς σε αυτά τα site δεν απογράφονται οι μυστικοί, οι πράκτορες, οι πληροφοριοδότες και οι λοιποί τσανακογλύφτες. Σκέφτηκε κανένας όλα αυτά τα χρόνια να συμπεριλάβει στα μαζικά προγράμματα διαθεσιμότητας και απολύσεων των δημοσίων υπαλλήλων τους караβανάδες; Τι παραπάνω έχουν αυτοί από αυτούς που δουλεύουν στα πανεπιστήμια, στα νοσοκομεία και στα σχολεία; Κανένας δε το σκέφτηκε! Αλλά δε φτάνει μόνο αυτό. Την ίδια ώρα που το ελληνικό κράτος επικαλείται οικονομικά προβλήματα στη ρευστότητά του, για να καλύψει θέσεις σε ψυχιατρεία, νοσοκομεία, σχολεία, πανεπιστήμια, βρίσκει χρήματα για να προσλάβει έκτακτα και άμεσα 1000 караβανάδες ακόμα. Το Έθνος έγραφε πως μέσα στο Μάρτιο θα βγει η προκήρυξη και το αργότερο ως τον Απρίλιο θα έχουν γίνει οι προσλήψεις. Εχθές, για ακόμα μια φορά, τα MAT χτυπούσαν τις απολυμένες καθαρίστριες. Γι' αυτές δεν υπάρχουν λεφτά, για το στρατό όμως...

Κάπου εδώ θα κλείσω, κάνοντάς σας γνωστό ότι δεν έχω καταθέσει το σύνολο των πολιτικών λόγων που με αναγκάζουν να αρνηθώ το στρατό, όπως δεν έχω καταθέσει και κανέναν προσωπικό λόγο. Ζητήματα όπως η αγάπη των φασιστών για το στρατό και το μίσος το δικό μου για τους φασίστες και τον αγαπημένο τους μηχανισμό, η εθνικιστική κοινωνικοποίηση που προωθεί ο στρατός, οι έμφυλοι διαχωρισμοί και τα σεξιστικά-πατριαρχικά πρότυπα που αναπαράγει ο στρατός, οι βιαιότητες, οι βαρβαρότητες, οι εμπρησμοί, οι βιασμοί, οι καταστροφές που διαχρονικά έχουν καταγραφεί στην ιστορία του ελληνικού στρατού, δεν τα έθιξα σήμερα. Θα τα αφήσω όμως, γιατί αργά ή γρήγορα θα τα πούμε στο επόμενο στρατοδικείο, έτσι όπως το πάτε με τα αυτόφωρα. Μου έχετε στείλει κι άλλα χαρτιά, μα δεν πρόκειται να έρθω, οπότε θα τα πούμε σίγουρα ξανά. Θα είστε εσείς στην έδρα, κάποιοι άλλοι, δεν ξέρω... Έγω πάντως θα έχω να σας λέω...

Από το βήμα αυτό κάνω έκκληση προς τις συντρόφισσες και τους συντρόφους του αντιεξουσιαστικού χώρου, αλλά και σε όποιον θεωρεί εαυτόν Άνθρωπο και αντιμιλιταριστή. Να εντείνουμε τις προσπάθειές μας ενάντια στον πιο βάρβαρο μηχανισμό της ανθρώπινης ιστορίας. Να φροντίσουμε για την παραγωγή όσο το δυνατόν περισσότερων δηλώσεων ολικής άρνησης στράτευσης. Ο καθένας και η καθεμιά, στη γειτονιά, στο χώρο δουλειάς, στο σχολείο, στο πανεπιστήμιο, να ψάξει να βρει πού υπάρχει το διάχυτο πλέγμα του μιλιταρισμού, να το αναδείξει και να του επιτεθεί μέσα από τις συλλογικότητές του/της.

Θα παραθέσω ένα απόσπασμα από το μανιφέστο ενάντια στον πόλεμο που δημοσιεύτηκε το Φλεβάρη του 1915 από 35 ελευθεριακούς αγωνιστές και με αυτό τελειώνω: "Δε θα σταματήσουμε να διακηρύσσουμε ότι υπάρχει μόνο ένας απελευθερωτικός πόλεμος: αυτός που σε όλες τις χώρες διεξάγεται από τους καταπιεσμένους ενάντια στους καταπιεστές, από τους εμεταλλευόμενους ενάντια στους εκμεταλλευτές."

Σε αυτόν τον πόλεμο συμμετέχω με όλες μου τις δυνάμεις και θα συνεχίσω παρόλες τις διώξεις.

Εισαγγελέας: Θα ήθελα την άποψή σας για την εναλλακτική θητεία.

Τόλης: Τι εννοείτε; Αν θα με καλούσατε να πάω σε ένα νοσοκομείο να δουλέψω;

Εισαγγελέας: Ναι.

Τόλης: Καταρχήν, μέχρι να κάνω τα χαρτιά μου, να με δεχτείτε, να συζητήσουμε, να κρίνετε τη συνείδησή μου, μάλλον θα τα έχετε κλείσει όλα τα νοσοκομεία. Οπότε δε θα έχετε πού να με πάτε. Κατά δεύτερον, το ερώτημά σας είναι ρηχό...

Πρόεδρος: Απαντήστε παρακαλώ χωρίς χαρακτηρισμούς.

Τόλης: Σας αρέσει καλύτερα το πλασματικό; Το κίβδηλο;

Πρόεδρος: Συνεχίστε.

Τόλης: Γιατί τι λέω αυτό; Αναφέρατε πριν σε ανυπότακτο προηγούμενης υπόθεσης “Τι πάει να πει δε σας ήρθε χαρτί στο σπίτι; Το ξέρουν και οι πέτρες ότι πρέπει να παρουσιαστείτε. Είναι νόμος του ελληνικού κράτους και οφείλατε να το γνωρίζετε”. Νόμος του ελληνικού κράτους, όμως, είναι και η εναλλακτική θητεία. Πείτε μου! Από όλους όσους περάσανε περιοδεύοντες, όταν πήγανε στη στρατολογία, τους βγάλατε χαρτί και τους είπατε “από εδώ δηλώνεις για βατραχάνθρωπος, για κουμπουροφόρος, για αλεξιπτώτα και από εδώ δηλώνεις για οδηγός ασθενοφόρου”; Μέσα στις εφημερίδες βγάζετε ανακοινώσεις και λέτε “να έρθει η τάδε ΕΣΣΟ από την τάδε μέρα έως την τάδε μέρα στη στρατολογία Ιωαννίνων να απογραφεί”. Πότε γράψατε στην ίδια ανακοίνωση “όσοι θέλετε να πάτε εναλλακτική θητεία προσκομίστε και αυτά τα δικαιολογητικά”; Ποτέ! Άρα κίβδηλο και πλασματικό το ερώτημα του εισαγγελέα.

Πρόεδρος: Όχι χαρακτηρισμούς, απαντήστε στο ερώτημα.

Τόλης: Είμαι στους αγώνες και βρίσκομαι στο δρόμο με τον αγωνιστή, όχι τον ξεπουλημένο, εργαζόμενο της ΠΟΕ-ΟΤΑ που κάνει απεργία για να αυξηθεί ο μισθός τους. Βρίσκομαι με την καθαρίστρια που αγωνίζεται, για να την πάρουν πίσω στη θέση της, γιατί κρίνω πως είναι αναγκαίο να είναι καθαρό το σχολείο στο οποίο πάει η μικρή μου αδερφή. Διαδηλώνουμε μαζί την ώρα που το υπουργείο τους λέει “συγγνώμη η θέση σας δεν υπάρχει πλέον, είστε σε διαθεσιμότητα”. Πείτε μου πώς γίνεται να τους λέει το ελληνικό κράτος αυτά τα πράγματα, κι όταν θα είναι να δουλέψω εγώ τσάμπα ως εναλλακτική θητεία, να βρίσκει και 5 και 10 θέσεις εργασίας να με βάλει; Μήπως πίσω από όλο αυτό κρύβεται η επιθυμία των αφεντικών να επιστρέψουμε σε προηγούμενες ιστορικές περιόδους, όπου οι αφεντάδες μας είχαν απόλυτο δικαίωμα στη ζωή και στο θάνατό μας και δεν πλήρωναν για την εργασία μας και μας είχαν δούλους; Μήπως η εναλλακτική θητεία εντάσσεται στα πλαίσια της γενικότερης στρατηγικής των ελληνικών αφεντικών να υποτιμήσουν ακόμα περισσότερο την εργατική δύναμη; Μήπως θέλουν να συνεχίσουν πάνω στο ιδεολόγημα του εθελοντισμού που το φάγαμε στα μούτρα με την ολυμπιάδα του 2004; Δουλέψτε τσάμπα, μη σας νοιάζει που κάποιοι γύρω σας βγάζουνε φράγκα! Δουλέψτε τσάμπα κι ας σας εποπτεύει το υπουργείο άμυνας! Πηγαίνετε σε ένα νοσοκομείο να επουλώσετε ένα τραύμα ενός μετανάστη, εσείς άλλωστε είστε και αντιρατσιστής κύριε Τόλη, και μην σας νοιάζει που το τραύμα προήλθε από ναρκοπέδιο του ελληνικού στρατού...

Επίσης, πόσος είναι ο μισθός στην εναλλακτική θητεία; Πιστεύετε φτάνει για να πάω για 15 μήνες -εκτός τόπου καταγωγής και τόπου μόνιμης κατοικίας, εκτός μεγάλων αστικών κέντρων- ώστε να βγάλω τα έξοδά μου, το νοίκι, το νερό, το φαγητό μου με το μισθό που δίνετε; Ή θα με βάλετε σε στρατώνα δίπλα ακριβώς από το χώρο εργασίας; Αν πάω για εναλλακτική θητεία; δε θα είναι υποχρεωμένος ο προϊστάμενός μου να ενημερώνει τις στρατιωτικές αρχές για την εξέλιξη μου εντός της υπηρεσίας; Θα μου αναγνωρίσει ο εποπτεύων φορέας, το υπουργείο άμυνας δηλαδή, το δικαίωμα στην απεργία; Εγώ κάνω απεργία! Έχω συμμετάσχει σε 3 σωματεία, στα 2 μάλιστα και στην ίδρυση τους. Για ποιον και γιατί να τα απεμπολήσω όλα αυτά; Για να αντεπεξέλθω στην υποχρέωση απέναντι σας; [...]

Παράρτημα

Συλλογική Δήλωση Ολικής Άρνησης Στράτευσης

Μην υπολογίζετε σε εμάς!

Μας είπανε: «Πρέπει να εξακολουθήσουμε τον πόλεμο έως το τέλος, για να είναι αύριο η ειρήνη μας διαρκής». Ε, καλά, δεχόμαστε τα λόγια τους για δικά μας. Θα εξακολουθήσουμε τον κοινωνικό πόλεμο έως το τέλος, για να 'ναι διαρκής η τελική ειρήνη, η συγχώνευση των τάξεων, η αληθινή ειρήνη ανάμεσα στον κόσμο.»

*Ερρίκος Μπάρμπυς - Εναρκτήριοι λόγος στο Διεθνές Συνέδριο των Παλαιών Πολεμιστών και Θυμάτων Στρατού - Γενεύη 3 Απριλίου και 1 και 2 Μαΐου 1920**

Ήρθαν στα σπίτια μας και μας αναζητούσαν. Μας φέρανε και χαρτί επίσημο, με διαταγές μέσα. Με σφραγίδες, σήματα του στρατού, κωδικές ονομασίες, γεμάτο υπογραφές καρabanάδων. Μας ανακοίνωσαν πως έχουμε χρέος απέναντι στην πατρίδα, το έθνος, τη φυλή. Καθήκον να υπερασπιστούμε τα ιερά και τα όσια ετούτου του τόπου. Χωρίς πολλές χρονοτριβές, να ντυθούμε στο χακί, να γίνουμε επιτέλους άντρες, να γίνουμε επιτέλους στρατιώτες.

Στην αρχαία πόλη-κράτος ο πόλεμος δεν ήταν δουλειά των σκλάβων. Ουδείς διανοείτο να αναθέσει την προστασία και την εξάπλωση των συμφερόντων της πόλης-κράτους στους σκλάβους. Ήταν κοινός τόπος πως οι σκλάβοι δεν είχαν κανένα λόγο να πολεμάνε για τα συμφέροντα των δυναστών τους. Απεναντίας, είχαν όλους τους λόγους του κόσμου να ξεσηκωθούν ενάντια τους. Σοφά λοιπόν, τότε, κανείς δεν εμπιστευότανε το δόρυ στα χέρια τους. Όμως εσείς τα φέρατε όλα αυτά τούμπα. Μας έχετε μεταδώσει την υποχρέωση να πολεμάμε για λογαριασμό σας. Να σκοτωνόμαστε αναμεταξύ μας, οι σύγχρονοι σκλάβοι όπου γης, και εσείς να απολαμβάνετε τους καρπούς του αίματός μας. Θαυμάσια αντιστροφή. Σας αξίζουν συγχαρητήρια. Αλλά θα πρέπει να μπει ένα τέλος σε όλα αυτά.

Εμείς, που υπογράφουμε αυτή τη δήλωση, έχουμε από καιρό αντιληφθεί τη θέση μας σε αυτόν τον κόσμο, τον οποίο εσείς επιμένετε να αποκαλείτε πολιτισμένο και εμείς επιμένουμε να αγωνιζόμαστε για να τον ανατρέψουμε. Ξέρουμε πολύ καλά ότι η ευνομία και η ευταξία που προστατεύει ο μηχανισμός που ονομάζεται στρατός δεν είναι τίποτα άλλο παρά η διασφάλιση της άριστης λειτουργίας ενός πλέγματος σχέσεων εξουσίας και κυριαρχίας, το οποίο παράγει

*Πόλεμος κατά του Πολέμου,
Διεθνής Βιβλιοθήκη, 1975, Αθήνα

εκμετάλλευση, καταπίεση, θάνατο, πόνο για εμάς τους «από κάτω» και πλούτη, πρόνοια, απολαύσεις για όλους τους «από πάνω». Ξέρουμε επίσης, αρκούντως καλά, πως για τη νομή του πλούτου που εμείς παράγουμε, ανταγωνίζεστε μεταξύ σας, όπως οι ύαινες πάνω από ένα κουφάρι. Και πως για να πετάξετε έξω από το παιχνίδι της νομής τους ανταγωνιστές σας, φτάνετε σε σημείο να αλληλοσπαράξετε, διατάσσοντας ο ένας απέναντι στον άλλο τους στρατούς σας. Το εξοργιστικό στην όλη υπόθεση είναι ότι έχετε την απαίτηση να σκοτωθούμε, όντας ο στρατός σας, για να εξασφαλίσετε την απεριορίστη νομή στον πλούτο που εμείς παράξαμε. Σε κάθε περίπτωση, απαιτείτε τη ζωή μας για τα πλούτη σας, ξεγελώντας μας με πολύχρωμες καταναλωτικές χάντρες.

Εσείς, τα αφεντικά αυτού του κόσμου, μαζί με τους κοινωνικούς σας συμμάχους, έχετε περιουσίες και ιδιοκτησίες να υπερασπιστείτε, συμφέροντα και σφαίρες επιρροής να επεκτείνετε, επιχειρηματικές ευκαιρίες να αρπάξετε, πλουτοπαραγωγικές πηγές να κατακτήσετε, εθνική, περιφερειακή ή υπερεθνική κυριαρχία να διατηρήσετε, business και τράπεζες να επεκτείνετε, ανθρώπινη εργασία να εκμεταλλευτείτε, ανθρώπινη ζωή να θερίσετε. Εμείς, οι εκμεταλλεόμενοι αυτού του κόσμου, τι από όλα αυτά έχουμε να κάνουμε; Τι από όλα αυτά μας ενώνει στο στρατόπεδο σας; Ποια συμφέροντα θα μας βάλουν δίπλα δίπλα για να τα υπερασπιστούμε; Τι από όλα αυτά θα μας φέρει πιο κοντά στην απόλυτη ισότητα, την ελευθερία και την παύση της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο;

Τι περιμένετε δηλαδή; Να πιστέψουμε πως είμαστε σύμμαχοι, επειδή έτυχε να γεννηθούμε στο ίδιο κομμάτι γης με εσάς; Να πιστέψουμε πως είναι εχθρικό κάθε τι έξω από το χωράφι που διαφεντεύετε; Να ξεράσουμε μίσος για ό,τι μας πλασάρατε ως ξένο; Να σας προστατέψουμε από τους εχθρούς σας, στα πεδία του ενδοκαπιταλιστικού σας ανταγωνισμού; Περιμένετε να σας περνάμε για «δικούς μας», «συνέλληνες με κοινή μοίρα», «συμπολεμιστές που θα υπερασπίσουμε το ανάδελφο έθνος μας», επειδή με το ζόρι μας βαφτίσατε στη θρησκεία σας, μας ευνουχίσατε στα σχολεία σας, μας αποκοιμίσατε στις τηλεοράσεις σας, μας πετσοκόψατε στις πυρηνικές ελληνορθόδοξες οικογένειές σας, μας καλουπώσατε στους έμφυλους ή/και φυλετικούς σας διαχωρισμούς, μας εμψυχώσατε εθνικά στις παρελάσεις σας, μας μπουκώσατε με τη δήθεν ανωτερότητα του πολιτισμού σας, μας αποκοιμίσατε στις κάλπες σας; Αν περιμένετε να γίνουμε σαν τα μούτρα σας, να αιματοκυλούμε κάθε γωνιά της γης για τα συμφέροντα σας, να ξέρετε ότι αποτύχατε. Αποτύχατε, γιατί αποκτήσαμε κοινωνικό αισθητήριο και ταξικό κριτήριο. Δεν έχουμε τίποτα κοινό με τους γδάρτες των ζώων και των ονείρων μας, εντός και εκτός συνόρων. Τίποτα κοινό με εσάς.

Αντιθέτως, έχουμε κοινά με τους εκμεταλλεόμενους αυτού του κόσμου, αυτούς που προσπαθείτε να μας μάθετε να μισούμε, επειδή έχουν διαφορετική καταγωγή, γλώσσα, θρησκεία κτλ. Απέναντι στο εθνικιστικό δηλητήριο προτάσσουμε τη διεθνιστική αλληλεγγυή,

τους κοινούς αγώνες όλων των εκμεταλλεόμενων ενάντια στους κυρίαρχους αυτού του κόσμου. Το σαμποτάρισμα της ντόπιας μιλιταριστικής μηχανής, αποτελεί τη δική μας συνεισφορά σε αυτό το διεθνιστικό αγώνα.

Αρνούμαστε να επανδρώσουμε τη δολοφονική σας μηχανή, που φροντίζει για τη διατήρηση των συμφερόντων σας εντός και εκτός του χωραφιού που λέγεται ελληνικό κράτος.

Αρνούμαστε να γίνουμε κρέας για οβίδες.

Αρνούμαστε να γίνουμε αριθμοί για τις γεωστρατηγικές μοιρασιές κατά την υπογραφή των συνθηκών «ειρήνης» ή «πολέμου».

Αρνούμαστε να επανδρώσουμε έναν από τους θεμελιώδεις μηχανισμούς του κράτους για την αναπαραγωγή και εδραίωση των υφιστάμενων σχέσεων κυριαρχίας και εκμετάλλευσης.

Αρνούμαστε να υπηρετήσουμε τη βαρβαρότητα και την περαιτέρω αποκτήνωση αυτού του κόσμου, είτε με την διογκούμενη στρατιωτικοποίηση της καθημερινής ζωής σε καιρούς «ειρήνης», είτε με τη συμμετοχή μας σε εκστρατείες, εθνοκαθάρσεις, γενοκτονίες, βιασμούς, καταστροφές, δολοφονίες σε καιρούς «πολέμου».

Αρνούμαστε να συνεισφέρουμε σε ένα ζοφερό μέλλον, για τα ταξικά μας αδέρφια, που έτυχε να γεννηθούν έξω από το χωράφι που διαφεντεύουν οι ντόπιοι ταξικοί μας εχθροί.

Αρνούμαστε να φυλάζουμε σύνορα και πατρίδες, που το μόνο που κάνουν είναι να χωρίζουν τους ανθρώπους.

Ενώνουμε τη φωνή μας με τους χιλιάδες συντρόφους αρνητές στράτευσης, εντός και εκτός Ελλάδας, που έδωσαν και δίνουν τη μάχη ενάντια στη βαρβαρότητα του μιλιταρισμού, ακόμα και σε συνθήκες πολύ πιο δύσκολες από αυτές που αντιμετωπίζουμε εμείς σήμερα.

Μην υπολογίζετε σε εμάς λοιπόν.

Ή καλύτερα, αν υπάρχει κάτι για το οποίο θα έπρεπε να μας υπολογίζετε είναι μόνο αυτό:

Υπολογίστε μας για κοινωνικούς-ταξικούς σας εχθρούς.

Αλέξης Κοσμάς, Βαγγέλης Ζήκος, Μιχάλης Τόλης, Χρυσάνθος Σταθάς
Θεσσαλονίκη – Γιάννινα / Σεπτέμβρης 2011

Βαλκανική Αλληλεγγύη

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ “ΕΝΝΟΜΗ ΤΑΞΗ” ΚΑΙ ΤΟΝ “ΑΝΑΠΑΝΤΕΧΟ ΠΟΛΕΜΟ” ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ

Όπως κατέδειξαν τα γεγονότα της δεκαετίας του 1990 στην πρώην Γιουγκοσλαβία, οι πόλεμοι είναι μια εξαιρετική μέθοδος για την απρόσκοπτη διάχυση των κανόνων του καπιταλιστικού κέρδους. Είτε η δικαιολογία ήταν η εθνικιστική ιδεολογία (στην περίπτωση της τοπικής ηγετικής τάξης), είτε ήταν η ιδεολογία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (στην περίπτωση της παρέμβασης του ΝΑΤΟ), το στρατιωτικο-βιομηχανικό σύμπλεγμα ήταν ο προσφορότερος τρόπος να προετοιμαστεί το έδαφος για τη νεοφιλελευθερή επίθεση ενάντια στις εκμεταλλεζόμενες τάξεις.

Οι αντιμιλιταριστές ήταν ανέκαθεν εκείνοι που πρώτοι αντιλαμβάνονταν την πραγματική λειτουργία της πατριωτικής ρητορικής, οι πρώτοι που αντιστέκονταν και υπερασπίζονταν την ιδέα της ελευθερίας και της αυτονομίας, ακόμη και στις στιγμές της πιο οξυμμένης εθνικιστικής υστερίας. Σήμερα που η υστερία φαίνεται να έχει κοπάσει, είναι πλέον σαφές ότι οι δήθεν προδότες και οι λιποτάκτες είναι εκείνοι ακριβώς που επέδειξαν το υψηλότερο θάρρος και την υψηλότερη αίσθηση ευθύνης τη στιγμή που ήταν όσο ποτέ απαραίτητα, όταν δηλαδή οι πολλοί κατρακυλούσαν στην κατάσταση του νηπίου και εκχωρούσαν κάθε προσωπική τους ευθύνη στο Κράτος.

Οι πόλεμοι στην πρώην Γιουγκοσλαβία ήταν, όπως λέγεται συχνά εδώ στα μέρη μας, “αναπάντεχοι”. Κι όμως οι ηγετικές τάξεις όχι μόνον δεν αιφνιδιάστηκαν, φάνηκαν και προετοιμασμένες να τους υποδεχθούν. Τίποτε το αυθόρμητο δεν ενείχε το ξέσπασμα του πολέμου, αντίθετα πολύ οργανωμένα η βία και η προπαγάνδα ώθησαν τον κόσμο να συμμετέχει. Η πείρα λοιπόν μας διδάσκει ότι αιματηροί πόλεμοι μπορούν να ξεσπάσουν όταν οι πληττόμενοι τοπικοί πληθυσμοί δεν το περιμένουν και μάλιστα αρνούνται να το παραδεχτούν ως την τελευταία στιγμή. Παρόμοιους μηχανισμούς παρατηρούμε να ξεδιπλώνονται αυτήν την εποχή στην Ουκρανία.

Γι’ αυτό και ο αντιμιλιταριστικός αγώνας είναι σημαντικός ακόμη και σε στιγμές όταν η πλειοψηφία δεν πιστεύει στην πιθανότητα ενός πολέμου κι όταν ιώθει ότι η “έννομη τάξη” δήθεν βασιλεύει. Αλλά αυτή ακριβώς η έννομη τάξη, το κράτος, η πατριωτική ιδεολογία και το στρατιωτικό-βιομηχανικό σύμπλεγμα ανααράγουν όλες τις συνθήκες που είναι απαραίτητες για τους “αναπάντεχους” τάχα πολέμους, τους πολέμους που πάντοτε περιλαμβάνουν νέες επιθέσεις στις τάξεις των εκμεταλλεζομένων και νέα καταστολή των κοινωνικών αγώνων

ενάντια στην κυριαρχία.

Για τους λόγους αυτούς ο αγώνας του Μιχάλη Τόλη και των συντρόφων του Ξυπόλυτου Τάγματος είναι ιδιαίτερα σημαντικός και ουσιαστικός.

Αλληλέγγυοι χαιρετισμοί

αναρχικοί από το Βελιγράδι, το Ζάγκρεμπ και το Μόσταρ, 11 Μαρτίου 2014

Δήλωση Στήριξης και Συμπαράστασης - ΣΥΒΧΑ

Ο Σύλλογος Υπαλλήλων Βιβλίου Χάρτου Αττικής στέκεται στο πλευρό του Μιχάλη Τόλη, ολικού αρνητή στράτευσης που περνά από στρατοδικείο στις 14/3/2014. Γνωρίζουμε τον Μιχάλη από παλιά. Τον Σεπτέμβρη του 2004 γράφτηκε στο Σύλλογό μας, λίγους μήνες αφότου έπιασε δουλειά στον κλάδο του Βιβλίου στην Αθήνα. Υπήρξε δραστήριο μέλος του Συλλόγου μέχρι τον Φλεβάρη του 2007, οπότε έφυγε από τον κλάδο του Βιβλίου. Κατόπιν έφυγε και εκτός Αθηνών.

Ο συνάδελφος Μιχάλης, όπως τον γνωρίσαμε, υπήρξε ένας άνθρωπος ανήσυχος και δραστήριος. Με αναπτυγμένο το αίσθημα της συναδελφικότητας, της αλληλεγγύης και με αγωνιστική διάθεση για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων μας ως εργαζόμενοι. Συμμετείχε στους αγώνες του κλάδου και στις δράσεις του Συλλόγου. Πέρα από δραστήριο μέλος του Συλλόγου, ήταν και ένας δραστήριος άνθρωπος σε πολλές πλευρές της κοινωνικής πραγματικότητας. Είχε βαθιά την πεποίθηση για την ανάγκη εξάλειψης της αδικίας και ήταν ευαισθητοποιημένος για τα προβλήματα των καταπιεσμένων όπου γης.

Μαθαίναμε ταχτικά νέα του από την πόλη όπου εγκαταστάθηκε, τα Γιάννενα. Και εκεί ενεργητικός, ακούραστος, αγωνιστικός. Η επιλογή του, να δηλώσει ολικός αρνητής στράτευσης, να αρνηθεί να παρουσιαστεί στο στρατό και να υπηρετήσει, είναι μια επιλογή που απορρέει από τις ιδέες του και τις πεποιθήσεις του. Ο Μιχάλης ήθελε πάντα να είναι συνεπής με την κοσμοαντίληψή του.

Πιστεύουμε πως δεν μπορεί να τιμωρηθεί ένας άνθρωπος για τη συνέπειά του και για τις ιδέες του. Η στάση αυτή που κρατά ο Μιχάλης για το ζήτημα του στρατού και της θητείας, είναι μια ακόμη έκφραση της αγωνιστικής στάσης ζωής που τον διακρίνει. Βρισκόμαστε στο πλευρό του.

Ψήφισμα Αλληλεγγύης - ΣΒΕΟΔ

Σύσσωμο το σωματείο “Συνέλευση Βάσης Εργαζομένων Οδηγών Δικύκλου” δηλώνουμε την αλληλεγγύη και την αμέριστη συμπαράστασή μας στο συνάδελφό μας, συνδικαλιστή βάσης του σωματείου “Συνέλευση Βάσης Εργαζομένων Διανομένων Ιωαννίνων” και ολικό αρνητή στράτευσης Μιχάλη Τόλη που δικάζεται στο στρατοδικείο του Ρουφ στις 14 Μαρτίου του 2014. Για μας η επιλογή του συναδέλφου Μιχάλη είναι μια ξεκάθαρη διεθμιστική, ταξική θέση που τιμά τους αγώνες του παρελθόντος και νοηματοδοτεί το παρόν και το μέλλον της εργατικής τάξης και του εργατικού κινήματος.

Η επιλογή του συναδέλφου μας είναι δείγμα της υψηλής του ταξικής συνείδησης, που δεν του επιτρέπει να υπηρέτησε το στρατό όλων αυτών που έχουν οδηγήσει ενάμισι εκατομμύριο ταξικά μας αδέρφια στην ανεργία και τη φτώχεια και χιλιάδες άλλους στην παραίτηση και την αυτοκτονία. Ο Μιχάλης δε φυγομαχεί. Αντιθέτως παίρνει θέση μάχης στο πλευρό των καταπιεσμένων, στο πλευρό των αντιστεκόμενων, στο πλευρό των απεργών, των εργαζόμενων και των άνεργων που έχουν ματοκυλίσει και πνίξει στα χημικά οι στρατιές των Μ.Α.Τ και τα κάθε λογής στρατιωτικοποιημένα σώματα ασφαλείας.

Τα τελευταία χρόνια, ο Μιχάλης όπως κι εμείς βιώνει καθημερινά την υποτίμηση της εργασίας, την υποτίμηση της ίδιας της ζωής που επιβάλλονται με λύσσα από μια στρατιωτικοποιημένη αστυνομία που φέρει περήφανα το εθνόσημο στη στολή της, αρκετές φορές δίπλα-δίπλα με λογίων φασιστοσύμβολα, που γρυλίζει απέναντι στο δίκιο της κοινωνίας σα χιτλερική ύαινα και λειτουργεί σα στρατός κατοχής ενάντια στους πολίτες της χώρας, ενάντια στην κοινωνία που υποτίθεται πως υπηρετεί.

Δεν τρέφουμε αυταπάτες. Για το Μιχάλη αλλά και για μας έτσι ήταν πάντα. Από τη μια ο κόσμος της εργασίας, όλοι αυτοί που με τον ιδρώτα μας παράγουμε τον πλούτο και την ομορφιά αυτού του κόσμου κι από την άλλη οι στρατοί, οι αστυνομίες και τα συμφέροντα που υπηρετούν. Στις 6 Μαρτίου του 1910 στο Κιλελέρ οι στρατιώτες πυροβόλησαν τους κολίγους που ήθελαν να σπάσουν τις αλυσίδες της σκλαβιάς με αποτέλεσμα να δολοφονήσουν δύο αγρότες και να τραυματίσουν δεκάδες άλλους, στις 21 Αυγούστου του 1916 στη Σέριφο επενέβη η χωροφυλακή και με διαταγή του επικεφαλής της άνοιξε πυρ κατά των απεργών που εμπόδιζαν τη φόρτωση του μεταλλεύματος με αποτέλεσμα να σκοτωθούν τέσσερις εργάτες, στις 23 Αυγούστου του 1923 στη μεγάλη απεργία στο Πασαλιμάνι του Πειραιά δολοφονήθηκαν από το στρατό και την αστυνομία 11 εργάτες, στις 9 Μαΐου του 1934 στην απεργία των εργατών στο λιμάνι της Καλαμάτας έχασαν τη ζωή τους από πυρά του στρατού αρχικά 5 λιμενεργάτες και στη συνέχεια

άλλοι δύο κάτοικοι της πόλης, την άνοιξη του 1936 στη Θεσσαλονίκη χρησιμοποιήθηκε και η αστυνομία και ο στρατός ενάντια στους απεργούς με τελικό απολογισμό τουλάχιστον 12 νεκρούς και 300 τραυματίες. Παντού και πάντα στρατός κι αστυνομία ενάντια στο δίκιο, όπου κι όποτε χρειάστηκαν το δολοφονικό τους χέρι τα παράσιτα αυτού του κόσμου είτε λέγονταν κοτσαμπάσηδες, τσιφλικάδες, αφέντες, αριστοκρατία, εργοδότες ή αστική τάξη. Στο όνομα πάντα του νόμου και της τάξης μιας αισχρής μειοψηφίας τυρράνων, του νόμου της απληστίας των ιδιοτελών τους συμφερόντων και την τάξη της βίας και του αίματος των ένοπλων ενάντια στους άσπλους.

Θα μπορούσαμε να γράφουμε και τελειωμό τα κείμενά μας να μην έχουν γιατί το μελάνι μας πηγάζει από το αίμα των αγώνων της τάξης μας για γη και ελευθερία. Γι' αυτό θα κλείσουμε με λίγα λόγια από τη δήλωση ολικής άρνησης του ίδιου του Μιχάλη:

«Εσείς, τα αφεντικά αυτού του κόσμου, μαζί με τους κοινωνικούς σας συμμάχους, έχετε περιουσίες και ιδιοκτησίες να υπερασπιστείτε, συμφέροντα και σφαίρες επιρροής να επεκτείνετε, επιχειρηματικές ευκαιρίες να αρπάξετε, πλουτοπαραγωγικές πηγές να κατακτήσετε, εθνική, περιφερειακή ή υπερεθνική κυριαρχία να διατηρήσετε, business και τράπεζες να επεκτείνετε, ανθρώπινη εργασία να εκμεταλλευτείτε, ανθρώπινη ζωή να θερίσετε. Εμείς, οι εκμεταλλεόμενοι αυτού του κόσμου, τι από όλα αυτά έχουμε να κάνουμε; Τι από όλα αυτά μας ενώνει στο στρατόπεδο σας; Ποια συμφέροντα θα μας βάλουν δίπλα-δίπλα για να τα υπερασπιστούμε; Τι από όλα αυτά θα μας φέρει πιο κοντά στην απόλυτη ισότητα, την ελευθερία και την παύση της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο;»

ΚΑΜΙΑ ΔΙΩΞΗ ΣΤΟ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟ ΜΑΣ, ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΗ ΒΑΣΗΣ
ΚΑΙ ΟΛΙΚΟ ΑΡΝΗΤΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ, ΜΙΧΑΛΗ ΤΟΛΗ

Ποιά είναι αυτή η “ειδική συνθήκη” λοιπόν; Είναι το πρόταγμα της ολικής άρνησης στράτευσης. Μια πράξη καθαρά πολιτική. Σήμερα δε δικάζεται ο Τόλης, όπως δε δικάστηκε ο Εξιογλου, ο Νιώτης, ο Χατζηβασιλειάδης ή όπως δε θα δικάσει ο Ρίτσιος τον προσεχή Ιούνη. Σήμερα δικάζεται η πολιτική επιλογή της ολικής εναντίωσης στο μηχανισμό ο οποίος φροντίζει για την κυριαρχία και την επέκταση της τάξης των αφεντικών σε αυτόν τον πλανήτη. Αυτή η εναντίωση είναι καθολική απέναντι στο θεσμό, δεν αφορά μόνο στη θητεία. Το αδίκημα είναι πολιτικό, είναι μια πολιτική πράξη. [...]

Αυτοί που σκοτώνονται στους πολέμους είναι αυτοί που με το ζόρι ο στρατός υπάγει στις τάξεις του, με την απειλή κυρώσεων. Όσες αναπηρικές συντάξεις και να δώσετε, όσες παρελάσεις κι αν κάνετε για τους απόμαχους του πολέμου, όσους ανδριάντες κι αν στήσετε για τον άγνωστο στρατιώτη η αλήθεια είναι μία: οι αφεντάδες αυτού του κόσμου, για να λύσουν τις μεταξύ τους διαφορές, βάζουν τους υπηκόους τους να σκοτώνονται για λογαριασμό τους. [...]

Πρέπει να αγωνιζόμαστε με όλα τα μέσα για να αναδείξουμε ότι ο στρατός δεν είναι ένα ουδέτερο εργαλείο στα χέρια των πολιτικών και των κυβερνώντων είτε πρόκειται για κυβέρνηση αστικής δημοκρατίας, στρατιωτικής χούντας, μοναρχίας ή βασιλευόμενης δημοκρατίας. Να αναδείξουμε ότι ο στρατός έχει δικιά του βούληση. Να αναδείξουμε ότι δεν είναι απλό εκτελεστικό όργανο που κάποιες φορές οι εντολές τυγχάνει να είναι “κακές”. Πρέπει να αναδείξουμε ότι δεν υπάρχουν καλοί στρατοί -ο ελληνικός- και κακοί στρατοί - όλων των εχθρών “μας”. Ο στρατός είναι προορισμένος για πόλεμο και όχι για να μοιράζει καραμέλες στα ορφανά. [...]

Από το βήμα αυτό κάνω έκκληση προς τις συντρόφισσες και τους συντρόφους του αντιεξουσιαστικού χώρου, αλλά και σε όποιον θεωρεί εαυτόν Άνθρωπο και αντιμιλιταριστή. Να εντείνουμε τις προσπάθειές μας ενάντια στον πιο βάρβαρο μηχανισμό της ανθρώπινης ιστορίας. Να φροντίσουμε για την παραγωγή όσο το δυνατόν περισσότερων δηλώσεων ολικής άρνησης στράτευσης. Ο καθένας και η καθεμιά, στη γειτονιά, στο χώρο δουλειάς, στο σχολείο, στο πανεπιστήμιο, να ψάξει να βρει πού υπάρχει το διάχυτο πλέγμα του μιλιταρισμού, να το αναδείξει και να του επιτεθεί μέσα από τις συλλογικότητές του/της. [...]

από την απολογία του Μιχάλη Τόλη
στο στρατοδικείο του Ρουφ , 14/03/2014